

Nieuwjaarsreceptie met Statutaire vergadering Heemkundekring Hoembeka vzw vrijdag 26 januari om 20 uur in het dorpshuis

De bestuursploeg van Hoembeka nodigt alle leden uit voor de nieuwjaarsreceptie met aansluitend onze jaarlijkse algemene vergadering.

Programma

Ontvangst met een drankje en een hapje
Terugblik op de activiteiten 2023
Vooruitblik op de activiteiten van 2024
Benoeming effectieve leden Hoembeka
Benoeming en/of herbenoeming bestuurders
Goedkeuring van de jaarrekeningen

Volgens de statuten kunnen Hoembeka-leden, die regelmatig aan de activiteiten deelnemen, zich kandidaat stellen als "effectieve leden" van de Heemkundekring Hoembeka vzw. Geef hiervoor uw naam op aan onze voorzitter, liefst per mail, rene.schelkens@gmail.com, en dit uiterlijk 15 januari 2024.

De nieuwe kandidaat effectieve leden kunnen dan, na goedkeuring op de Algemene vergadering, geldig stemmen, samen met de andere effectieve leden en de bestuursleden, voor alle agendapunten van deze Vergadering.

Kandidaat-bestuurders kunnen zich melden bij onze voorzitter Rene Schelkens, liefst per mail, rene.schelkens@gmail.com, en dit uiterlijk 15 januari 2024. Hun kandidatuur wordt op de Algemene vergadering ter stemming voorgelegd.

V.A.C. & Partners

Real Estate Advisors

Nadia Jelassi

Erkend vastgoedmakelaar Biv 503329

Zaakvoester

Houtestraat 62 B-2811 Mechelen

+32 (0)475 478 477 info@vac-online.be

www.vac-online.be

bereikbaar van maandag t.e.m. zaterdag van 8u tot 22u

VERS GRENSHOEEVLEES

'ABERDEEN ANGUS'

Grenshoeve

www.grenshoeve.be

Publiplus

Schoorstraat 14
2811, Hombeek

www.publiplus.be

- Ontwerp
- Drukwerk
- Website

Apotheek Asselman

Hombekerkouter 39
2811 Hombeek
Ma-Vr 8.45-19u
Za 8.45-13u

de greef IIII

centrale verwarming

Gijsbeekstraat 64
2811 Hombeek
015 411557

info.cvdegreef@skynet.be

HOEVE
TEN BOSSCHE
hoeveproducten vers van de koe

www.hoevetenbossche.be

LUC

VISHANDEL - TRAITEUR

VISHANDEL TRAITEUR LUC

LEOPOLDSTRAAT 6

1980 ZEMST

TEL. & FAX 015 814 144

ARGENTA
Hombeek / Leest / Kapelle-op-den-Bos
De Jongh - Gits BV

Hombeek@argenta.be • 015/41.09.90

Waar u ook voor gaat,
wij gaan met u mee.

KBC Bank & Verzekering
Grote Markt 27
2800 Mechelen
015/298200

mechelen.centrum@kbc.be

Bank &
Verzekering

Wij gaan met u mee

't Oudt School

FEESTZAAL & EVENTS
toudtschool@telenet.be
0474/ 75 35 18
Sint - Martinusstraat 3
2811 Hombeek

Lilly's

Schoonheidssalon
0472 66 51 96

COIFFURE NICOLE

Gemeentestraat 29
Hombeek

MEULDERMANS bvba

VERZEKERINGEN

meuldermans@skynet.be

form 4613

Proxy Leest

Ook open op
zondagvoormiddag

Crelan

KANTOOR WILLIAM CORNETTE BVBA
VERZEKERINGEN - BANKZAKEN
BANKSTRAAT 7
2811 MECHELEN-HOMBEK
TEL: 015/414819 - FAX: 015/424092
william.cornette@portima.be

Mark Deckers
pâtisserie

Fr. Reynierstraat 44
2811 Hombeek
tel.: 015/41.25.76

De Europese unie: een geschiedenis

(en hoe die haar schaduw werpt over vandaag en morgen)

Gebaseerd op het boek: "Dit is Europa - de geschiedenis van een unie"

Lezing door professor Hendrik Vos

De Europese Unie is belangrijk. Het is een markt zonder slagbomen maar met vele regels. Voor alle grote uitdagingen van vandaag verwachten we antwoorden van Europa. Maar waar komt die Europese Unie vandaan? Was er ooit een groot plan? Of is ze haast 'al stoemelings' gegroeid?

In deze lezing vertelt Hendrik Vos op basis van anekdotes en petite histoire hoe de Europese Unie ontstaan is, na de Tweede Wereldoorlog, en hoe ze uitgroeide tot de politieke machine die ze vandaag is. Het verloop stond nooit met zekerheid vast en had dikwijls te maken met toevalligheden, onverwachte gebeurtenissen, vriendschappen of botsende karakters. Het is de historie van ministers die cello speelden, een grondwet die in een braadkip belandde, een huwelijk in Moskou, de ondertekening van blanco vellen en zoveel meer. Het is een verhaal dat soms pakkend is, soms grappig, nu eens serieus, en dan weer vol misverstanden.

Donderdag 15 februari 20 uur
Dorpshuis Hombeek

Inkom gratis

Dierenzegening en paardenommegang op zondag 5 november

Jaarfeest in het Krekelhof op 2 december

*Op 2 december werden we ontvangen in het Krekelhof te Gooik met een drankje en lekkere hapjes
Het beste eten en de mooiste locatie van de laatste jaren, volgens de meeste aanwezigen.*

Ons feest stond in het teken van oude straatnamen van de gemeente Hombeek.

BEUKENLEI

*Anno 1777 straat langs het perceel in Smalbrabant, eigendom van de abdij van Kortenberg
Nu is de Beukenlei gekend als Rechtestraat.*

BEFFERSTRAAT

Anno 1596 een oude benaming voor een deel van de Drabstraat. "Beffe" zou mogelijk ook duiden op een hof met wachttorens.

Nu is de Befferstraat gekend als Heike.

HEERBAAN

Anno 1627 de Herstraete van Leest naar Hombeke en anno +/- 1900 de Leestsesteenweg. Nu is de Heerbaan gekend als de Hombekerouter.

DRABSTRAAT

Anno 1615 de straat van het Heike naar Expoelstraat. Drab staat voor modder... modderige straat Nu is de Drabstraat gekend als Moerstraat

STATIESTRAAT

*Anno 1865 was het de verbindingsweg tussen de spoorwegovergang en het marktplein waar de Mechelseweg en de Steenweg op Leest samen kwamen. Destijds de winkelstraat van Hombeek met bakkerij, kruidenier, beenhouwer, schilder, klompenmaker, apotheek, coiffeur, textiel en cafés.
Nu gekend als Frans Reyniersstraat*

BEEKSTRAAT

*Anno 1543 een aardeweg die liep van de oude pastorie langsheen de Zennebeek (Pastoriebeek) naar de marktplaats waar ze vroeger uitmondde in de Zenne.
Nu gekend als Leibeekstraat*

DE TROEBELE TIJDEN VAN DE GODSDIENSTOORLOG IN DE 16de EEUW !

Historisch kader

Willem van Oranje-Nassau
Republiek Verenigde Nederlanden

Fernando Alvarez de Toledo
Spaanse generaal en landvoogd
van de zuidelijke gewesten

Tot 1581 droegen de Spaanse Nederlanden de naam **Zeventien Provinciën**, maar in dat jaar scheidden 7 noordelijke gewesten zich van de zuidelijke af en verklaarden zich onafhankelijk onder de naam **Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden**. De 10 zuidelijke gewesten gingen verder onder de naam Spaanse Nederlanden. (Zie rode scheidingslijn kaartje). Tijdens de regering van de Spaanse landsheer Filips II bleken de Nederlanden al erg verdeeld te zijn: enerzijds de vrijgevochten **noordelijke gewesten** met het calvinisme als overheersende godsdienst met een groeiende rol voor het Huis Oranje-Nassau en anderzijds **de zuidelijke gewesten**, waar met de hulp van Spaanse troepen de rooms-katholieke godsdienst bewaard bleef en het aanwezige calvinisme werd uitgeroeid. De hoofdrollen in onze contreien werden hierbij opgeëist door **Fernando Alvarez de Toledo** (beter bekend als Alva, de ijzeren Hertog), de Spaanse generaal en landvoogd van de Nederlanden en **Willem van Oranje**, leider van de opstand tegen de Spaanse machthebbers in de zestiende eeuw . In 1566 werd Alva door Filips II naar de Nederlanden gestuurd met onbeperkte bevoegdheid om orde op zaken te stellen. Directe aanleiding voor de benoeming van Alva was de Beeldenstorm. Van de Spaanse koning kreeg hij drie opdrachten mee: het instellen van nieuwe Nederlandse bisdommen, het doorvoeren van de besluiten van het Concilie van Trente en het bestraffen van de Beeldenstormers. Het machtige Spaanse leger bestond uit een mixt van huursoldaten: Spangnaarden, soldaten uit de zuidelijke Nederlanden (veelal Walen genoemd omdat hun aanvoerders Frans spraken), Italianen, Bourgondiërs, Engelsen en Duitsers. Het grote aantal drukte zwaar op de Spaanse schatkist, waardoor het uitbetalen van de soldij zeer onregelmatig gebeurde.

Spaanse soldaten en geuzen hielden lelijk huis in 1562-1567

Om de protestantse hervormingen te beletten stuurde koning Filips II vanuit Spanje soldaten naar onze streken. In 1562 werd Mechelen onder het bestuur van gouverneur **Oudaert de Bournonville** geplaatst. Deze baron van Capres werd door hertog Alva beloond voor zijn diensten met het gouverneurschap. Bij het uitblijven van de soldij plunderden zijn soldaten Hombeek en Leest. Leliëndaal werd 6 dagen lang geteisterd door 16 ruiters van de compagnie van Capres. Ze eisten voedsel, bier, geld, slaapplekken en stalling voor hun paarden. Omdat ze dat niet kregen sloegen ze alles kort en klein in de Kloosterhoeve van Leliëndaal. Alle houten afsluitingen in het wagenhuis werden uitgebroken, de houten brug over de gracht werd vernield en het woonhuis van de pachter werd geplunderd. De plundering duurde 6 dagen. Pachter Hendrik Daems was bijna alles kwijt en kon zelfs de cijnspacht aan het klooster niet meer betalen. Hij kon dat jaar amper 3 viertelen tarwe aan Leliëndaal geven.

Ook tijdens **de beeldenstorm** in 1566 leed de priorij van Leliëndaal veel schade. Een bende beeldstormers "*van meer dan honderd personen*", viel het klooster binnen en sloeg alles kort en klein in de kloosterkerk. De nonnen vluchtten naar hun refugium op de Ganzendries te Mechelen. Op bevel van landvoogdes Margaretha van Parma die toen resideerde in Mechelen, werd een groep edellieden onder leiding van de graaf van Hoogstraten, Antoon van Lalaing, toenmalig gouverneur naar Leliëndaal gestuurd om de beeldstormers te verdrijven. De aangerichte schade was enorm.

Antoon Lalaing, graaf van Hoogstraten

De toestand van een groot deel van de kloostergebouwen was midden 16de eeuw zo catastrofaal, dat een herbouw van de kloosterkerk en vernieuwde kloostergebouwen zich opdrongen. De proost van Leliëndaal Joannes de Harbeke betaalde op regelmatige tijdstippen tussen 1566 - 1567 geldelijke bijdragen aan de geuzen om zijn klooster tegen nieuw geweld te vrijwaren. Tussen 1567 en 1569 werden op verschillende plaatsen grote herstellingswerken doorgevoerd aan de kloosterkerk en een nieuwe kloostervleugel, het dormitorium (slaapzaal) werd aangebouwd. In 1565 werd de kerk terug in gebruik genomen en in 1568 de nieuwbouw. De kosten liepen zo hoog op, dat de proost van Leliëndaal en Cornelius Embrechts, abt van het Norbertijnerklooster Sint-Michiël te Antwerpen, een grote financiële bijdrage moesten leveren.

De zusters van Leliëndaal keerden terug naar het vernieuwde klooster in Hombeek. Landvoogdes Margaretha van Parma, verklaarde de Beeldenstormers namens Filips II, vogelvrij maar enkele weken later brak in Mechelen al terug een opstand uit van de Calvinisten; ze eisten dat de gevangengenomen beeldstormers zouden worden vrijgelaten en ... de Mechelse gouverneur van Hoogstraten, zag geen andere mogelijkheid dan dit verzoek in te willigen.

Koning Filips II balde de vuisten in Spanje. Hij droeg hertog Alva Fernando

Alvarez op, om de opstandige geuzen van de stad Mechelen zwaar te straffen. In 1567 naderde het leger van hertog **Alva Fernando Alvarez** de stad. Het grootste deel van de protestanten was reeds naar veiliger oorden gevlucht. De Raad van Beroerten (Bloedraad) die Alva oprichtte, sprak in de Dijlestad 16 doodvonnissen uit en 83 personen werden verbannen. De legering en bezetting van de Spaanse troepen in en rond Mechelen,

werd één ellende van stropen en roven. De huursoldaten van de Koning kregen vrijgeleide omdat ze hun beloofde soldij al geruime tijd niet uitbetaald hadden gekregen. Ze plunderden huizen en eisten geld. De Spaanse gewelddaden spaarden ook de zusters van Leliëndaal niet, die ondanks een gift van 500 Rijnse guldens, de Spaanse soldaten er niet konden van weerhouden om al wat ze vonden van enige waarde te plunderen en te roven.

Het klooster was zwaar gehavend en leeggeroofd. Priorin Margaretha Wisschouwers vluchtte met haar kloosterlingen ijlings naar het refugiehuis aan de Ganzendries te Mechelen. Het gebouw stond in de binnenstad, bij de stadsmuur tussen de Ganzendries (1), de Molenberg (2) en de Overste Poort (3) nu Brusselpoort genoemd. De gronden van de refugie strekten zich uit over een oppervlakte van 18 000 m². In 1627 zullen de zusters de gronden met hun refugie verkopen aan het stadsmagistraat van Mechelen. Ze hadden geld nodig

terlingen ijlings naar het refugiehuis aan de Ganzendries te Mechelen. Het gebouw stond in de binnenstad, bij de stadsmuur tussen de Ganzendries (1), de Molenberg (2) en de Overste Poort (3) nu Brusselpoort genoemd. De gronden van de refugie strekten zich uit over een oppervlakte van 18 000 m². In 1627 zullen de zusters de gronden met hun refugie verkopen aan het stadsmagistraat van Mechelen. Ze hadden geld nodig

voor de bouw van de nieuwe kloosterkerk van Leliëndaal in de Bruul te Mechelen. De Mechelse stadsmagistraat kocht de gronden aan voor de Kapucienen, die in Mechelen op zoek waren naar een ruimere vestigingsplaats. Zij bouwden de vervallen refugie van Leliëndaal om tot capucienenklooster. De verhuizing had plaats,

na toelating van de paus, nodig om zich op een andere plaats te mogen vestigen. Grote giften vloeiden snel toe, wat hen toeliet al in 1633 de bouw van de nieuwe capucienkerk aan te vatten. Op vier jaar tijd was het hele klooster klaar. Het was aartsbisschop Jacobus Boonen in persoon, die in 1537 de kerk inwijdde ter ere

van de patroonheilige Franciscus van Assisi.

De eerste kerk van het Kapucienenklooster aan de Ganzendries ca.1637 met links onder : het kapucienenkruis met de 2 gekruiste lansen en de spons, attributen uit het passieverhaal gebruikt op de Calvarieberg.

Spaanse Furie in Mechelen en Leliëndaal in 1572

Op 29 augustus 1572 opende Mechelen de poorten voor de Geuzen, die namens Willem van Oranje de stad kwamen bezetten. Willem van Oranje zelf arriveerde daar op 18 september. Hij plaatste een klein garnizoen

Overgave van de stad Mechelen aan de hertog van Alba" (Jan Smets)

binnen de stad, dat bestond uit driehonderd man voetvolk en vijfhonderd ruiters onder leiding van Bernard de Merode. Willem van Oranje vertrok na vijf dagen en vervolgde zijn weg naar Dendermonde. Een maand lang was de stad Mechelen onder calvinistisch bestuur. Hertog van Alba en zijn zoon Don Frederik waren in juli een tegenoffensief begonnen om de opstandige steden te heroveren. Na Leuven en Bergen te hebben heroverd, stelde Alba Don Frederik aan om een strafcampagne tegen de overgebleven steden te beginnen. Frederik startte zijn veldtocht vanuit Brussel en ging als eerste op Mechelen af. Merode beseftte dat zijn garnizoen niet in staat zou zijn om weerstand te kunnen bieden tegen de grote overmacht van Spaanse troepen. Op 1 oktober verliet hij Mechelen met zijn garnizoen, gevolgd door duizenden volgelingen. Toen Alba op 2 oktober voor de poorten van Mechelen stond, hoorde hij de burgers psalmen zingen ter verwelkoming. Hij besloot dit te negeren en gaf zijn soldaten de vrije teugel ! Hij wilde een voorbeeld stellen voor de overige afvallige steden en wilde daarmee zijn soldaten belonen als compensatie voor de achterstallige soldij die weeral een lange tijd niet uitbetaald was. De stad en alle randdorpen eromheen werden aan de huurlingen en ruiters tot

roof gegeven. De plundering van Mechelen duurde drie dagen en drie nachten. Niemand werd ontzien, mensen werden ondersteboven opgehangen, vrouwen verkracht. Zieken en stervenden werden van hun bed gelicht. Tijken van de matrassen werden in stukken gesneden, om te zien of er geen geld in verstopt was. Ook Hombeek, Leest en het Klooster van Leliëndaal deelden in de furie. Niettegenstaande de zusters een dwangsom hadden betaald van 800 gulden, werd de kloosterkerk die pas in 1565 terug heropgebouwd was, opnieuw grondig geplunderd en een groot deel van het kerkpatrimonium werd geroofd. De huurlingen dreigden ermee de oren van kapelaan Marcus de Man af te snijden als hij het verborgen geld van het klooster niet aanwees. De zusters moesten sierraden en klederen inleveren. Berooid en bevangen door angst zochten ze onderdak in hun

refugie aan de Ganzendries, die ondertussen ook al zo zwaar beschadigd was, dat ze op zoek moesten naar een nieuwe vestigingsplaats. Ze konden een geschikt gebouw huren op de **Wollemarkt te Mechelen: " Den Grooten Wolsack "**.

De verhuis van het klooster van Hombeek naar de Wolsack te Mechelen was geen sinecure. Met een sliert karren werden zakken haver en koren, hout en huisraad vervoerd naar de Wolsack. Er waren drie ritten heen en terug nodig om have en goed ter plekke te krijgen. Buiten de vervoerskosten moesten dan nog de buildragers betaald worden om alles naar de zolders te sjouwen.

Verwoestingen door de Staatsen in 1578 - 1580

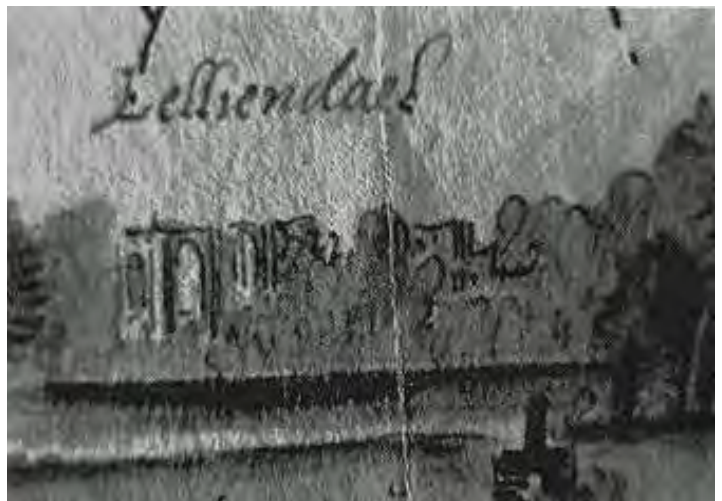

Pontus de Noyelles

Op 31 januari 1578 kwam het terug tot een veldslag tussen het Spaanse leger van Juan van Oostenrijk (Don Juan) en het Statenleger. De overwinning van de Spanjaarden in Gembloers veroorzaakte bij de Mechelaars weer grote onenigheid tussen voorstanders van katholieken en calvinisten. Iemand van de stadsmagistraat werd naar Don Juan gezonden om de stad onder de koning van Spanje te stellen en zo erger te vermijden maar de Spaanse opmars naar Mechelen werd voortgezet. Op 4 februari werden enkele compagnies Staatse soldaten in de stad ondergebracht.

Op 6 februari vaardigde **Pontus de Noyelles**, die door de Staatsen (calvinisten) als gouverneur van Mechelen aangesteld was, het besluit uit dat alle kerken en kloosters buiten de stadswallen, die gebruikt konden worden als schuil- of legerplaats voor de terugkerende vijandelijke Spaanse troepen, moesten worden afgebrand.

In 1580 trokken zes vendels voetknechten, rovend en plunderend door Mechelen en het omliggend platteland. In Mechelen werd het Groot-Begijnhof afgebrand. Tijdens de plunderingen vluchtte zuster Suzanne Mariën van Leliëndaël naar de zolder van het vluchthuis in de Begijnenstraat te Mechelen. Ze werd door soldaten achtervolgd en sprong door het zolderraam naar beneden. Ze stierf op 9 april 1580 aan haar verwondingen. Alle zusters van Leliëndaël werden aangehouden en hun goederen aangeslagen. De rentmeester van Leliëndaël moest zijn geloof verzaken en proost

Mermans werd opgesloten en mishandeld in kasteel Battenbroek in Walem; men dreigde hem zelfs op te hangen tenzij hij 1600 gulden betaalde om zijn leven te sparen. De bende ging zo lelijk te keer dat Mechelen er bij de Prins van Oranje op aandrang om dit meedogenloze regiment te verplaatsen. Van het roemrijke klooster van Leliëndaal stonden alleen de dakloze muren van de kerk nog overeind. Bijna alle archiefstukken, die in de priorij bewaard werden, bleven in de brand. De verdere afbraak van het klooster begon in 1580. Schoorstenen, het koorhekken uit de kloosterkerk, arduinen grafstenen, dorpels, vensterbanken en sierraden vielen ten prooi aan opkopers en werden verscheept langs de Zenne.

Het resterende bruikbare materiaal en het steengruis werden gerecupereerd voor andere bouwwerken o.a. de pastorie van Leest en later het nieuwe Klooster van Leliëndaal in de Bruul te Mechelen. De pachthoven die aan het klooster van Leliëndaal verbonden waren, bleven nog verder functioneren. In welke mate ze beschadigd waren is niet bekend. De kloostergronden werden verkocht in 1582 aan Charles de Lievin, de toenmalige gouverneur van Mechelen. De verkoop omvatte: *"d'erve daer het clooster van Leliendaele op gestaen heeft mette cloosterhoeve, oven, boomgaerden, hoffgrachten en vijverken, groot t samen ontrent 33 bunder"*.

DE ZUSTERS VAN LELIËNDAAL OP ZOEK NAAR EEN NIEUWE STEK !

De zusters moesten de Dijlestad ontvluchten door de terreur en de repressie van de geuzen. Ze namen aanvankelijk hun toevlucht in een huurhuis in **het Papenstraatje te Antwerpen**, gelegen tegenover de O.- L.- Vrouwekathedraal. Maar ook in de scheldestad verschenen de geuzen ten tonele. De kloosterzusters vluchtten via Bergen-op-Zoom, Roosendaal, Hoogstraten, Venlo en de Rijn naar **Keulen**. Ze vestigden zich daar in een **woonhuis dichtbij de Sint-Kunibertuskerk** waar ze toen 2 gulden huishuur per maand betaalden. Priorin Margaretha van Wisschaeven overleed er op 13 september 1580 en werd begraven in de Dominikanenkerk in Keulen. De tien andere zusters kozen Elisabeth Suetens als nieuwe overste. Vlees, boter en ander proviand werden vanuit Antwerpen per schip aangevoerd door hun koerier Nicolaas Oostermans.

Toen Mechelen in 1585 terug onder Spaans bewind kwam, vestigden de zusters zich terug in de Dijlestad in de **residentie van de Begijnenstraat**.

In de schaduw van de Onze-Lieve-Vrouwe kathedraal te Antwerpen

Houtgravure van Anson Woensam "Ansicht von Köln 1531" met links de Sankt-Kunibertskirche waar de zusters in Keulen een woning huurden .

RESIDENTIE VAN LELIËNDAEL IN DE BEGIJNENSTRAAT (1574 - 1605)

De woningen van stadsadvocaat Willem de Griesper en het aanliggende huis van de provisor van het Sint-Heylwichsgodshuis Jeronimus van den Stocke, werden door de zusters van Leliëndael aangekocht in 1574. De zusters wilden onmiddellijk beginnen met de verbouwingswerken van het hoofdgebouw, dat ze wilde voorzien van een fraaie trapgevel en een nieuwe hoofdingang. De aanslepende oorlogssituatie en de pestepidemie tijdens het laatste kwart van de 16de eeuw , waren er oorzaak van dat de renovatiewerken maar eerst van start zouden gaan in 1584. In 1578 brak in de residentie van Leliëndael in de Begijnenstraat de pest uit. Zeven zusters stierven aan de ziekte. De pest maakte toen in Mechelen heel wat slachtoffers. Hele families werden in quarantaine gezet. De pestmeester van Mechelen had veel werk. Het was wel een zéér rare figuur. Hij droeg een snavelmasker op het gezicht en had zwarte leren handschoenen aan. Om de zieken te onderzoeken of het beddengoed en de kleding van de patiënt op te tillen, gebruikte hij een lange houten stok. Het was zijn taak om de ziekte vast te stellen en de pestlijders zo vlug mogelijk te isoleren. De snavel van de pestdokter was gevuld met welriekende kruiden als jeneverbes en boerenwormkruid. De kruiden dienden niet alleen om de stank tegen te gaan, maar ook om de slechte lucht te zuiveren.

Reconstructie potloodtekening door Herman Van Lint

Links

*Refugiehuis van
Leliëndael nu, in de
Begijnenstraat te
Mechelen
huis met trapgevel
nr. 22*

Rechts

*Achterzijde van het
huis in zijn huidige
vorm*

Krachtig gebed van Keizer Karel

Bij het uitspitten van de familiegeschiedenis dook een vergeeld documentje op, dat dubbelgevouwen tussen de 'Kaart van Krijgsgevangene 1940 -1945' (Afbeelding 1) jarenlang in het verborgene bleef. Mijn grootvader zaliger schreef dit document wellicht over van een andere bron en droeg het bij zich tijdens de moeilijke oorlogsperiode.

Enige onderzoek en historische kadering.

In Vlaanderen was het 'Krachtig Gebed van Keizer Karel tot het Heilig Kruis en Lijden van onzen Heer Jezus Christus' nog tot in de jaren vijftig van vorige eeuw, zeer populair. In werkelijkheid heeft het nooit aan Keizer Karel toebehoord. Het Orisan Karlemaine, ook Epistolae sancti Salvatoris zou uit de hemel afkomstig zijn en door paus Leo III (†816) aan Karel de Grote (°742 - †814) gezonden zijn in het jaar 783, toen die ten strijde trok. De tijd van Keizer Karel was beladen met het koortsachtig zoeken naar uiteindelijk in de hemel geraken.

Kroning van Karel de Grote tot keizer
door paus Leo III tijdens de kerstnacht
van het jaar 800

Afbeelding 1

Het gebed zou volgens de legende vooral beschermen tegen plots sterven, ziekte of ongevallen. Ook werd het gebruikt door lotelingen, dan zei men acht dagen na elkaar het gebed terwijl men een sleutel liet draaien of een briefje waarop betrokkene zijn naam had opgeschreven in eigen bloed opat. Het gebed beperkte zich niet alleen tot soldaten, die er een handgeschreven exemplaar op na hielden, maar ook bijvoorbeeld de vissers die een licht aangepaste versie als extra steun bij zich droegen.

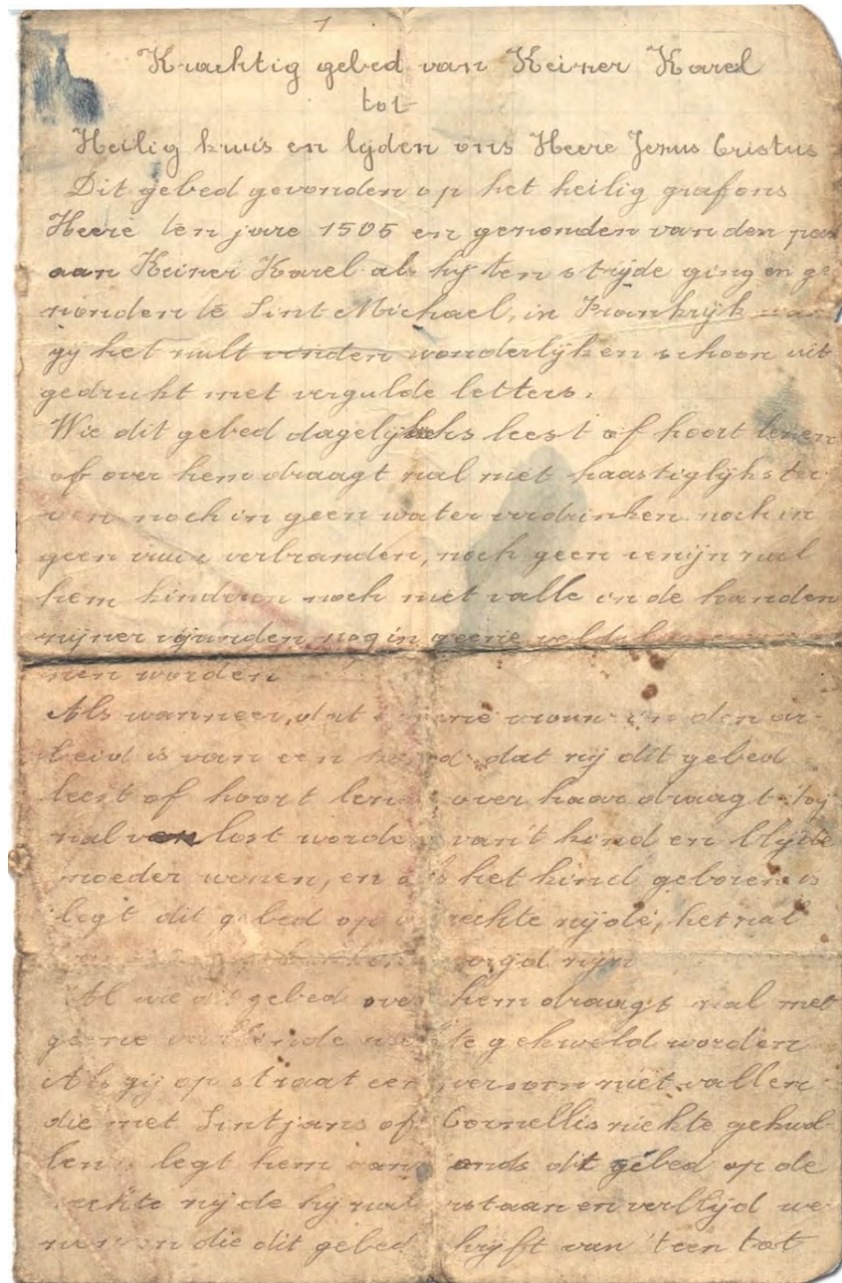
Er wordt algemeen aangenomen dat de tekst door een katholieke instantie werd gerecupereerd in de 17^e eeuw via de christelijke vertelcultuur. Iedere gelovig, ook ongelovige, wordt wel eens geconfronteerd met gevaarlijke of problematische situaties. Het gebed had

zodoende de functie om een (denkbeeldige) houvast op te roepen. Men moet het zien in de juiste tijdsgeest uiteraard.

De integrale gebedstekst (zoals aanwezig als geschreven document).

Krachtig gebed van Keizer Karel tot Heilig kruis en lijden ons Heer Jezus Kristus.

Dit gebed gevonden op het heilig graf on Heere ten jare 1505 en gezonden van den Paus aan Keizer Karel als hij ten strijde ging, en gezonden te Sint-Michael, in Frankrijk, waar gij het zult vinden,

Fragment van het vier pagina's tellende, handgeschreven, document

wonderlijk en schoon uitgedrukt met vergulde letters. Wie dit gebed dagelijks leest of hoort lezen of over hem draagt zal niet haastiglijk sterven, noch in geen water verdrinken noch in geen vuur verbranden, noch geen venijn zal hem hinderen met noch met vallen in de handen zijner vijanden, noch in geen veldslagen overwonnen worden.

Als wanneer dat er een vrouw in arbeid is van een kind dat zij dit gebed leest of hoort lezen over haar draagt en blijde moeder wezen en als het kind geboren is zo legt dit gebed op uw rechter zijde, het zal van ongelukken bevrijd zijn. Al wie dit gebed over hem draagt zal met gene verblinde lichte gekweld worden. Als gij op straat een persoon ziet vallen die met St-Jans of Cornelisziekte gekwetst is legt hem aanstonds dit gebed op de rechterzijde. Hij zal opstaan en verblijd wezen; en die dit gebed schrijft van 't een tot het ander huis die wordt van mij

gebenedijdt zegt den Heer en die daar mede spot moet bietvaardigheid doen..

Geloof dit dat hier geschreven staat want het is zoo vast als het Heilig Evangelie. Daar dit gebed in huis is kan er geen schade geschieden van donder of bliksem en die dit Gebed dagelijks leest of hoort lezen die zal 3 dagen voor zijn dood een teeken hebben van God en daaruit verstaan: dat is mijne sterfdag.

Aanroeping tot het heilig Kruis

Gebenedijd zijt den Heer Jezus-Christus, gij zijt gestorven aan den galgenboom des kruises voor onze zonden altemaal. O Heilig kruis Christi zijt met mij

H. kruis Christi zijt mijn betrouwen

H. kruis Christi zijt mij een waarachtig licht mijner zaligheid.

H. kruis Christi keert en weerdt van mij alle snijdende zweerden

H. kruis Christi keert van mij alle wapenen

H. kruis Christi keert van mij alle kwaad

H. kruis Christi stort in mij alle goed

Door het H. kruis Christi kome ik op den weg der zaligheid

H. kruis Christi keert van mij allen nood des doods en geeft mij het eeuwig leven.

H. kruis Christi behoudt mij van alle nood des lichaams

Dat H.kruis Christi aanbidde ik altoos

O gekruiste Jezus van Nazareth, ontverm u mij ver opdat den boozen vijand van mij mag vlieden, Zienlijke en onzienlijke van nu tot in der eeuwigheid. Amen.

In de eere van Jezus-Christus dierbaar bloed, passie en schandelijke dood en de eere van zijn verrijsenis en goddelijke menschwording waar hij ons heeft willen brengen tot onze ziel zaligheid. Alzoo waarachtig als Jezus geboren is op den kerstnacht. Alzoo waarachtig als Jezus besneden is op den Maandag. Alzoo waarachtig als de 3 koningen offeranden op den dertienden dag. Alzoo Jezus ten Hemel is geklommen. Zoo dat den Heer Jezus mij wille bewaren tegen alle vijanden. Zienlijke en onzienlijke van nu af in der eeuwigheid. Amen.

O hemelschen Vader in uwe handen beveel ik mijnen Geest.

Jezus Maria Anna. Jezus Maria Joseph. Jezus Maria Joachim.

Gebed

O Heer Jezus door de bitterheid die gij voor mij geleden hebt aan 't kruis bijzonderlijk als uw allerheiligste ziel geschieden is van deze wereld. Amen.

O Jezus geef mij moed mijn kruis met u te dragen. En leer mij ook dat ik mag lijden zonder klagen en dat het lijden mij verheugd opdat ik make van den nood een deugd. Amen.

De macht des vader wil mij bedekken. De wijsheid des Zoons wilt mij regeren. De gratie en de sterkte des heilige Geest wilt mij bewaren. De H. Drievuldigheid wilt mij ontvangen en brengen mijne ziel tot het eeuwig leven. Amen.

Gebed

Wij bidden uwe barmhartigheid o Heer, dat gij geerdigt uwe dienaren en dienaressen met uwe gratie te versterken. Opdat in de uur des doods hun den vijand niet veroveren maar dat zij verliezen met uwe H. Eongelen enen doorgang tot de eeuwige blijdschap te hebben.

Maria Moeder van genade. Moeder van barmhartigheid bescherm ons tegen de vijand en ontvang ons in de uur des doods.

Extra weetje ...

Leo III was paus van 26 december 795 tot zijn dood in 816. Hij geldt als de 80e paus van de Rooms-Katholieke Kerk. Leo werd in de zomer van het jaar 800 door edelen beschuldigd van corruptie en werd gevangen gezet. Ze dreigden hem te martelen. Hij wist echter te ontvluchten en ging naar Karel de Grote, de koning van de Franken. Die ging met hem naar Rome. Karel ging er recht spreken. Op 23 december sprak Karel hem vrij van alle beschuldigingen.

E. S.

Retouradres:

R. Schelkens
Bankstraat 158
2811 Hombeek

Driemaandelijks tijdschrift P209706

Afgiftekantoor 1980 ZEMST

Lidgeld 2024

Om ons toe te laten onze werking in 2024 te kunnen verderzetten met de organisatie van lezingen, uitstappen, wandeling, fietstocht, dierenzegening..., de uitgave van ons driemaandelijks Ridderke flash en de instandhouding van onze archieven, hebben we ook uw financiële bijdrage nodig.

Voor 2024 blijft het lidgeld van Hoembeka vastgesteld op volgende bedragen:

Lidgeld gezin	€ 20
Lidgeld alleenstaande	€ 15
Lidgeld erelid	€ 30
Lidgeld sponsor	€ 40

We rekenen dan ook op uw betaling op de bankrekening van de Heemkundekring Hoembeka BE73 7332 1720 5460 met vermelding lidgeld 2024.

Onze activiteiten voor 2024:

- Vrijdag 26 januari: Nieuwjaarsreceptie en Algemene vergadering.
- Donderdag 15 februari: lezing door professor Hendrik Vos: Dit is Europa.
- Donderdag 25 april: daguitstap naar Tongeren met bezoek aan het Gallo-Romeins museum (tentoonstelling de oudheid in kleur) en wijnproeverij in de namiddag.
- Woensdag 1 mei: dauwtrappen
- 28 mei 2024 tot 4 juni: Hoembekareis naar Spaans-Baskenland met de steden Bilbao en Sebastian en de Rioja wijnstreek.
- Augustus: fietstocht.
- Donderdag 17 oktober: Lezing door Hilde Goedgezelschap: Ludwig van Beethoven en zijn tijd. Het verhaal van zijn kunstenaarscarrière rijkelijk gestoffeerd met bekende en minder bekende muziekfragmenten.

Andere activiteiten volgen.

**Wil je extra informatie,
kijk op
www.hoembeka.be of**

SCAN ME

Dauwtrappen op 1 mei

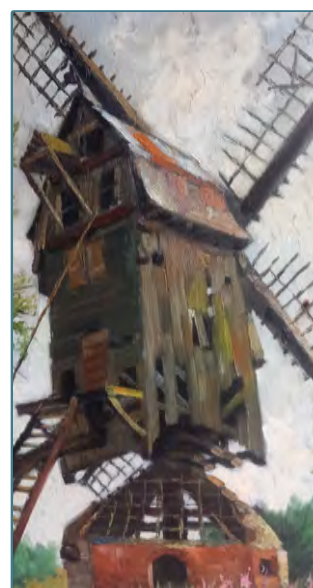
Op 1 mei organiseert Hoembeka een boeiende ochtendwandeling, gevolgd door het klassieke 'spek met eieren'. Dit jaar verkennen we het dorpje Beigem dat, sedert de fusie, behoort tot de gemeente Grimbergen.

De Coppendries, één van de drie oude woonkernen, ligt op dezelfde route als de Hultendries in Hombeek.

De naam Beigem zou afkomstig zijn van een Frank die zich hier vestigde. 'Gem' komt van 'haim', wat 'heem' of 'woonplaats' betekent.

Een andere woonkern ontwikkelde zich rondom een Frankisch hof rond 375. Het park ten Doorn herinnert nog aan een roemrijk verleden. Het prachtig nieuw kasteel van baron Domis de Semerpont, gebouwd in 1893 was maar een kort leven beschoren. In 1914 werd het door de Duitsers afgebrand. Dat lot onderging ook de windmolen.

Hoewel de heren van Grimbergen de schepenen benoemden, had Beigem steeds haar eigen schepenbank.

Het wapenschild kunnen we afleiden van dat van de heer van Beigem die meevocht in de Grimbergse oorlog.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kreeg Beigem het zwaar te verduren. De hele Coppendries, 32 huizen in totaal, werd platgebrand als vergelding omdat een paar Duitsers werden beschoten door twee Belgische soldaten. Ook de kerk ontsnapte niet aan de brand.

Van 1889 tot 1961 bestond de tramlijn Grimbergen-Humbeek.

Net als op andere plaatsen wordt ook hier fel gebouwd. Toch heeft het dorp, even buiten de kern, haar landelijk karakter nog grotendeels kunnen bewaren.

Inschrijven bladzijde 3

Daguitstap Tongeren **De oudheid in kleur** donderdag 25 april

Onze lenteuitstap brengt ons dit jaar naar Tongeren naar het Gallo Romeins Museum. We starten met het bezoek aan de tentoonstelling "De Oudheid in kleur". Je kent ze vast wel, de wit-marmeren beelden uit de klassieke oudheid. Maar wist je ook dat de oude Grieken en Romeinen ze kleurrijk beschilderden? In deze fascinerende expo ervaar je hoe hun beeldhouwwerken er écht uitzagen. De Duitse archeologen professor dr. Vinzenz Brinkmann en dr. Ulrike Koch-Brinkmann doen er al jarenlang onderzoek naar. Samen maakten ze tientallen reconstructies op ware grootte, trouw aan de technieken van toen.

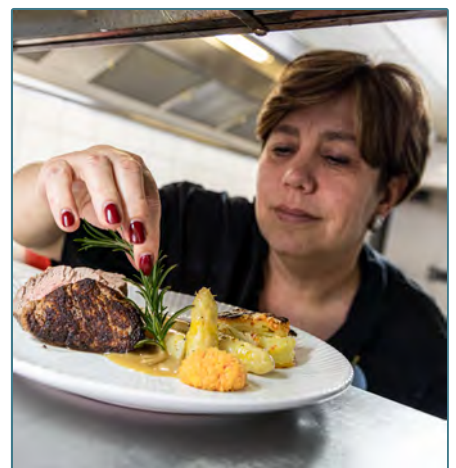
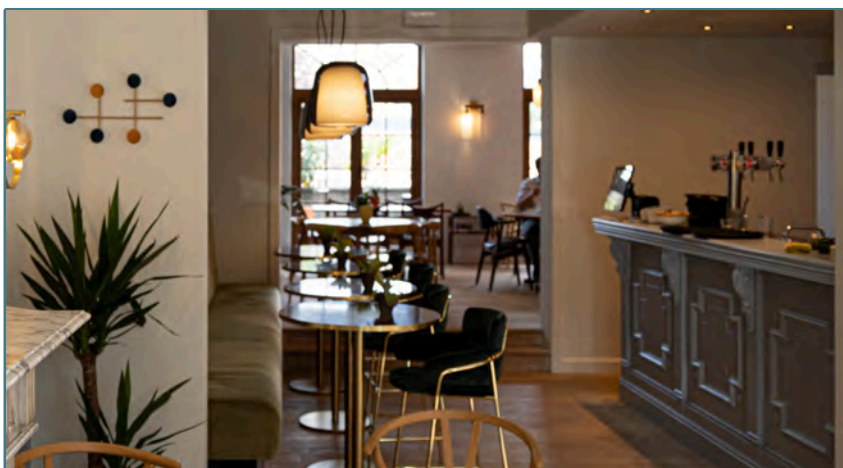

Hoogtepunten van de tentoonstelling zijn de beroemde bronzen sculpturen: De Twee Oud-Griekse Krijgers en het beeldenpaar dat bekendstaat als "De Bokser en de Prins".

De beelden van keizers, goden en mytologische figuren van deze tentoonstelling reizen de wereld rond. Honderduizenden mensen raakten er al door in de ban. Dit wordt een belevenis die we beslist niet mogen missen.

In restaurant "De Boulevaer" gelegen aan de rand van het centrum van Tongeren worden we verwend met een heerlijke lunch.

In de namiddag worden we verwacht op het wijngoed Cuvelier in Borgloon, parel van het Limburgse Haspengouw en hart van de bloesemstreek. Yves en Patrick, twee broers, runnen samen het domein. Ze werden grootgebracht tussen de peren- en de appelbomen en delen samen de passie voor wijn. Verspreid over een oppervlakte van ongeveer 3 hectare staan er zo'n 13.500 wijnstokken onder de Limburgse zon. Het grootste gedeelte van de productie is bestemd voor mousserende wijn maar sinds 2016 experimenteren ze ook met stille wijn. Tijdens de rondleiding neemt Yves ons mee in zijn verhaal en maken we kennis met zijn filosofie en zijn manier van werken. Nadien genieten we van een degustatie van vier wijnen en hebben we nog rustig de tijd om bij te praten

Inschrijven daguitstap Tongeren

PRAKTISCH

**Vertrek om 07.30 uur op de parking
KWB Hombekerkouter**

Kostprijs All-in 98,00 €
(houders museumpas 93.00€)

**Inkom en rondleiding met gids in het
Gallo- Romeins Museum**

**Middaglunch all-in: voorgerecht -
hoofdgerecht - dessert
Wijn / bier of frisdrank / koffie of thee**

**Bezoek wijndomein: rondleiding en
degustatie**

**Vervoer autocar : maximum 50
personen**

Terug in Hombeek rond 19.30 uur

**Inschrijven door betaling van 98,00 €
op rekening van Hoembeka
BE73 7332 1720 5460
voor 12 april 2024**

Inschrijven dauwtrappen in Beigem

PRAKTISCH

**Parkeren kan langs de Kruisstraat te
Beigem (Grimbergen),
net voor rondpuntje Beigemsteenweg-
Meerstraat-Zeypstraat vanwaar we om
7.00 uur vertrekken**

**Na de wandeling rijden we met
eigen vervoer naar
"Black Jack Saloon"
in de Vekeputtenweg 1 te Zemst-Laar
waar het "spek met eieren" voor ons zal
klaarstaat.**

Parking in de Vekeputtenweg

**Inschrijven door betaling van 23.00 €
op rekening van Hoembeka
BE73 7332 1720 5460
voor 12 april 2024**

Onze volgende activiteiten:

- 28 mei tot 4 juni: Hoembekareis naar Spaans-Bastenland:**
Inschrijving afgesloten.
- Donderdag 29 augustus: Fietstocht** in de groene gordel tussen Mechelen en Lier.
- Donderdag 17 oktober: Lezing door Hilde Goedgezelschap:** Beethoven en zijn tijd
- Zaterdag 16 november: Jaarfeest** in het Krekelhof te Gooik
- Vrijdag 22 november: Lezing door Danny Moerenhout:** hoe veilig met computer en smartphone werken, en hacking en phishing vermijden.

Meer info
www.hoembeka.be
hoembeka@gmail.com

SCAN ME

**De Heemkundekring
Hoembeka
dankt zijn
sponsors en ereleden
voor hun steun.**

Apotheek Asselman

**Hombekerkouter 39
2811 Hombeek
Ma-Vr 8.45-19u
Za 8.45-13u**

V.A.C. & Partners Real Estate Advisors

Nadia Jelassi
Erkend vastgoedmakelaar Biv 503329
Zaakvoester
Houtestraat 62 B-2811 Mechelen
+32 (0)475 478 477 info@vac-online.be
www.vac-online.be
bereikbaar van maandag t.e.m. zaterdag van 8u tot 22u

**Waar u ook voor gaat,
wij gaan met u mee.**

KBC Bank & Verzekering
Grote Markt 27
2800 Mechelen
015/298200
mechelen.centrum@kbc.be

Bank & Verzekering **Wij gaan met u mee**

ARGENTA
Hombeek / Leest / Kapelle-op-den-Bos
De Jongh - Gits BV

Hombeek@argenta.be • 015/41.09.90

COIFFURE NICOLE

Gemeentestraat 29
Hombeek

de greef IIII
centrale verwarming

Gijsbeekstraat 64
2811 Hombeek
015 411557

info.cvdegreef@skynet.be

Proxy Leest

**Ook open op
zondagvoormiddag**

KANTOOR WILLIAM CORNETTE BVBA
VERZEKERINGEN - BANKZAKEN
BANKSTRAAT 7
2811 MECHELEN-HOMBEK
TEL: 015/414819 - FAX: 015/424092
william.cornette@portima.be

Mark Deckers
patisserie

Fr. Reynierstraat 44
2811 Hombeek
tel.: 015/41.25.76

Hombeek als inspiratiebron voor plaatselijke kunstenaars

Hugo Beullens wordt in 2024 75 jaar. Vatte zijn schildersopleiding aan begin jaren 70 met avondcursussen aan de Vilvoordse Portaelschool voor Plastische Kunsten en werkte er o.l.v. Jan Van Lysebetten, de heer Baert, Guido Verhaege en Jef Leemans. Al gauw werd deze avondopleiding

aangevuld met de complete weekeindcyclus schilderen aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten te Mechelen waar gewerkt werd o.l.v. Leo Bosselaers (twee jaar stillevens), Gust Dierickx (portret)

en Jean-Pierre Tuerlinckx (levend model en drie jaar finaliteit).

Reeds van in de academie, vertrouwd met aquarel, legde hij zich vanaf midden jaren 80 toe op de aquareltechniek. Dit gemakkelijk naar de natuur meeneembare medium lokte hem naar buiten.

Aanvankelijk naar de nauwe straatjes van het Mechelse Begijnhof, later naar plaatsen als Etretat en Honfleur in het Franse Noorden, terwijl het licht van het Franse Zuiden hem bleef bekoren - worden hier steeds nieuwe aquarels gemaakt.

Na zijn Mechelse academieperiode sloot hij aan bij de Koninklijke Lucasgilde van Mechelen en de Koninklijke Portaelskring van Vilvoorde. Van mei 1997 tot september 2009 was Hugo Beullens voorzitter van de Koninklijke Lucasgilde te Mechelen waar

hij, na twaalf jaar voorzitterschap, zelf ontslag nam omdat deze kring volgens hem teveel evolueerde naar een fotokring en dus niet meer 'pur sang' was. Hij heeft er ondertussen meer dan dertig jaar wekelijks in de schetskring naar levend model gewerkt.

In 1996 bracht hij, in eigen beheer, een videofilm over aquareltechnieken uit.

Naast enkele privétentoonstellingen in 1989 en 1997 in de Schranshoeve te Eppegem, alsmede in 1999- 2000 in de galerij 'Hof van Beieren' te Mechelen, in 2004 in Museum 'De Bres' in

Ruisbroek (Puurs) nam hij jaarlijks deel aan de tentoonstelling van de Koninklijke Lucasgilde te Mechelen. Tot 2019 nam hij ook jaarlijks deel aan het lente- en/of herfstsalon van de Koninklijke Portaelskring van Vilvoorde in het Cultureel Centrum 'Het Bolwerk' in Vilvoorde.

Tijdens de lente, zomer en de herfst, trok hij er wekelijks op uit om met de werkende leden van de Lucasgilde Mechelen om

buiten in de natuur landschappen te aquarelleren. De meeste van deze werkende leden zijn echter overleden maar Hugo trekt er nog alleen op uit, maar de laatste jaren is dat omwille van ziekte wat teruggevallen, maar de intentie is er om terug tijdens de lente, zomer of zelfs herfst landschappen te gaan aquarelleren in de natuur.

Terwijl Hugo uiteraard bleef schilderen, ging hij in 2014 vervroegd niet meer werken. Hij werkte in Kredietbank, later in KBC en nog in KBC Exploitatie NV. Hij was toen 55 jaar maar bleef nog in dienst bij KBC. Zijn anciënteit en ca. 75 % van zijn wedde bleef nog lopen.

Hij kon zich nu extra veel aan het aquaschilderen wijden, maar op zijn atelier viel zijn oog op een accordeon dat hij lang geleden voor zijn dochter had gekocht. Deze had zich, alvorens zij piano bij een privélerares leerde, een viertal jaren

moest er echter meer tijd aan de studie dan aan muziekspeken besteed worden. Hugo zijn oog viel aldus op de accordeon die in zijn atelier in de kast stond. Hij wist dat zo'n instrument veel geld gekost had en vond het spijtig dat het daar stond weg te kwijnen.

Hugo nam contact op met Marcel Sterckx en

die verwees hem naar Jules Willems uit Mechelen, een gerenommeerd accordeonleraar. Marcel Sterckx was toen reeds 85 jaar maar toonde zich toch bereid om Hugo het accordeonspeken bij te brengen. Een voorwaarde was echter dat Hugo eerst bij Willems solfège leerde. Zo gezegd, zo gedaan en ondertussen mocht hij reeds vrij eenvoudige accordeonliedjes leren. Hugo

toegelegd op het accordeonspeken en ook bij privéleraar Marcel Sterckx die destijds een gewaardeerd orkest had in Mechelen en menig leerling had opgeleid in het accordeonspeken. Na deze studie was de dochter zich echter gaan bekwamen in het pianospelen. Toen zij echter aan de VUB en later aan Thomas Moore ging studeren

leerde aldus het instrument bespeken wat, gezien zijn ouderdom, niet zo eenvoudig was. Op een accordeon speelt men immers basnoten, akkoorden en melodielijnen gelijktijdig terwijl men de toetsen eigenlijk niet ziet. Toonladders spelen in al zijn facetten was vaste leerstof en eigenlijk alles wat met een accordeon en de toetsen te

maken had. Hugo leerde een do3-instrument met Belgische bassen bespelen (er staan 120 bastoetsen op zijn accordeon). Een nieuw hobby was gekozen en er gingen heel wat uren naar het bespelen van het instrument want het is zoals koers rijden. Zonder training komt er niets van in huis. Na vijf jaar stopte Hugo met lessen bij Jules

Willems die ondertussen 90 jaar was geworden, maar nog steeds les gaf. Hugo leerde tijdens zijn dagelijkse wandelingen met zijn boxer een man kennen die 35 jaar in het orkest van Will Tura speelde en Hugo een computerstick schonk met ca. 35000 muzieknummers op. Ideaal om liedjes te ontdekken die Hugo dan omzette naar partituren voor accordeon zodat hij een zeer uitgebreid repertoire onder de knie kreeg.

Een oudere vriend van destijds in de Portaelsschool die drum speelt trok Hugo mee en samen gingen ze al eens optreden voor ouderen van assistentiewoningen bij kleine feestjes. Wekelijks dient er dus accordeon gespeeld te worden om het instrument meester te blijven. Hugo kocht ook een tweede, grotere accordeon aan, ditmaal een zgn. vier-rijer, terwijl het eerste instrument een drie-rijer is.

Theo Slachmuylders

Avontuur op kasteel Hultendries

1.

Lang geleden gebeurde er op het kasteeltje van Hultendries iets eigenaardig. Marieke, het dochttertje van boer Jan was meegekomen naar de tuin van het kasteeltje. Haar vader moest er immers de tuin netjes houden en nu moeder een beetje ziek was kon zij op het grasveld spelen met Lito, het hondje van de barones. Barones Carmen von Hultendries en baron Pietro Parmazella waren vriendelijke mensen en droegen het gewone volk een warm hart toe. Wanneer je in nood zat kon je steevast op hun hulp rekenen. Terwijl de barones, van uit het prieeltje, het spel van Marieke en het hondje gadesloeg komt de baron aanlopen met een brief in de hand.

"Liefste, ik moet dringend terug naar Italië. Mijn vader ligt op sterven," zei hij met enige trilling in zijn stem.

"Wat erg! Ik zal meteen je reiskoffers laten klaarmaken."

Samen gaan ze naar het kasteel. De barones legt troostend haar arm om de schouder van de baron. Intussen is Marieke al spelend tot bij de kasteelvijver gekomen. Het hondje dartelt vrolijk om haar heen. Wanneer ze een stokje weg gooit rent Lito, net alsof zijn leven ervan af hangt, er achteraan en brengt het direct weer terug. In zijn glinsterende oogjes kan je zo aflezen dat hij dit spelletje nog lang niet beu is. Marieke gooit het stuk hout weg. Tot haar grote schrik valt het in de kasteelvijver. Lito gaat er achteraan en zonder aarzelen springt hij het water in. Even later staat hij, weliswaar drijfnat en vol kroos, met het stuk hout bij Marieke. Ze is een beetje bang geworden. Wat zal de barones wel zeggen nu Lito zo nat en vuil is. Ze besluit om maar meteen terug te gaan. Ze draait zich om en ziet dan een vreemde man haar richting uitkomen. Hij wenkt haar. Marieke blijft staan. Even later is de man tot bij haar gekomen en zegt: "Hallo, kleine meid. Ik ben herder Johannes. En hoe heet jij?"

"Ik ben Marieke, de dochter van boer Jan en moeder Lisa," klinkt het vrolijk.

"Is dat jouw hondje?" vraagt de herder.

"Nee hoor, dat is het hondje van de barones. Terwijl mijn vader hier op het domein een en ander opknapt mag ik met het hondje spelen."

"Fijn is dat. Zeg, jij kan mij wellicht helpen," zegt de herder glimlachend.

"Mijnheer de herder, ik hoor dat je niet van deze streek bent. Je spreekt een beetje vreemd," onderbreekt Marieke hem.

"Zeg maar Johannes hoor. En ik ben hier op doorreis. Ik kom uit de buurt van het Duitse gebied. Maar zeg me eens waar ik hier ergens een smid kan vinden."

"Oh, dat kan ik je tonen," zegt Marieke nu enigszins fier. "Maar eerst moet ik Lito wel even vastleggen, hij mag het kasteelpark niet uit."

Nog voor de herder iets kan zeggen holt Marieke naar het kasteel. Het hondje rent haar achterna. Even later is ze terug met een leiband en een stuk touw

"Kom maar mee," zegt ze tegen de herder.

Ze gaat de herder voor naar het kleine poortje aan de zijkant van het kasteelpark. Lito springt nog steeds vrolijk in het rond. Wanneer de herder hem wil strelen begint hij plots te grommen. Verschrikt trekt deze zijn hand terug.

"Foei, Lito!" roept Marieke.

Het hondje kijkt haar verschrikt aan. Intussen zijn ze bij het poortje gekomen.

"Ik ga Lito aan die boom daar vastmaken," zegt Marieke.

Even later, Lito zit nu jankend en met droeve blik te kijken, opent Marieke het poortje en stapt de landweg op. De herder volgt haar. De landweg loopt naast het kasteelpark en aan de andere zijde wordt hij begrenst door een rivier. Het water in de rivier staat vrij hoog door de overvloedige regen van de laatste weken. Wat verderop hoor je het geraas van het water dat door de schotopeningen van de sluis naar beneden stort.

"Volg mij maar," zegt Marieke tegen de herder terwijl ze dijk van de rivier opklimt.

"Doe het voorzichtig aan, kleine meid", roept de herder haar toe.

Boer Jan is intussen met het grootste deel van zijn werk klaar. Vandaag moest hij een stuk van de moestuin omspitten. Het enig wat nog moet gebeuren is het afgemaaid gras achter de moestuin bij elkaar harken. Met zijn spade op de schouder wandelt hij naar het koetsiershuis. Naast het huis bevindt zich de paardenstal en daar heeft hij van de baron een ruimte gekregen om het tuinmateriaal te stallen. Hij kijkt over het grasveld. Nergens is Marieke te bespeuren.

"Marieke!" roept hij met luide stem.

Geen reactie. Hij roept nogmaals en wederom geen reactie.

"Waar kan die kleine meid toch zitten," vraagt hij zich af.

"Eerst even de spade wegbrengen en dan even langs de andere kant van het kasteel gaan kijken," flitst door zijn geest.

Achter hem hoort hij plotseling het geluid van een draaiende motor. Hij kijkt om en ziet de mooi glimmende auto van de baron de laan indraaien en met een grote stofwolk achter zich het kasteeldomein verlaten.

"De baron heeft haast vandaag," mompelt Jan.

Een vijftal minuten later is boer Jan ook bij de kasteelvijver aangekomen. Hij kijkt rond en roept nogmaals de naam van zijn dochter. Het blijft stil. Hij wandelt verder en hoort plots het gejack van een hond. Hij blijft staan en ziet dan wat verderop Lito bij de boom. Hij loopt er naartoe.

"Waar is Marieke?" vraagt hij.

Het enige antwoord dat hij krijgt is dat het hond aan zijn handen begint te likken. Boer Jan maakt het touw los. Lito springt vrolijk tegen zijn benen op. Dan ziet Jan het half openstaande poortje. Hij loopt meteen, Lito met zich meenemend, er naartoe en begeeft zich op de landweg. Hij kijkt links, rechts, nergens valt iets te bespeuren. Samen keren ze terug naar het kasteelpark en rennen naar het kasteel. Bij het kasteel aangekomen ziet hij de barones op het balkon staan.

"Mevrouw de barones, Marieke is verdwenen," roept hij met trillende stem.

De barones geeft hem een teken dat ze meteen naar beneden komt. Even later is ze dan ook op het grasveld. Boer Jan is intussen echt helemaal uit zijn gewone doen geraakt. De barones kijkt even naar Lito die nog niet helemaal droog is en neemt dan het touw van boer Jan over.

"Boer Jan, vertel me even wat er aan de hand is," zegt de barones op rustig toon

.

Met horten en stoten vertelt hij zijn wedervaren van het laatste kwartier.

"Boer Jan, ik zal meteen de boswachter en de koetsier verwittigen zodat ze samen met jou kunnen gaan zoeken."

"Dank u, mevrouw de barones," zegt een aangeslagen boer Jan.

2.

Het is reeds namiddag en drie mannen doorzoeken het bos achter het kasteelpark. De boswachter is noordelijk gegaan, de koetsier naar het westen en boer Jan naar het oosten. Na meer dan twee uur komen ze weer op het afgesproken punt, de grote eik nabij het hoofdpad dat dwars door het bos snijdt, bij elkaar. Geen van de drie heeft ook maar enig spoor gevonden van Marieke.

"Wat kan er toch gebeurd zijn?" stamelt Jan. Tranen verstikken zijn stem.

De boswachter zegt: "Laten we naar het dorp gaan. Daar vinden we zeker nog wat helpende handen om heel de omgeving af te zoeken."

Nog geen uur later is heel het dorp op de been. Het nieuws heeft zich dan ook als een lopend vuurtje verspreid. Uren wordt er gezocht, echter tevergeefs. De zon begint reeds richting horizon te zakken als boer Jan naar huis gaat en zijn vrouw Lisa op de hoogte brengt. Bij het horen van het droeve nieuws is ze wenend in haar kussen weggekropen. Jan tracht haar nog wat troostende woorden toe te fluisteren.

"Ga alsjeblief terug zoeken!" snikt ze. "En breng haar mee!"

Tranen rollen over Jans' wangen wanneer hij de deur van hun huisje dichttrekt. Buiten gekomen merkt hij dat er zich in de verte dikke donkere wolken samenvakken.

"Ook dat nog, onweer op komst," gromt hij.

Een uurtje later vallen de eerste regendruppels. Boer Jan is intussen met enkele mannen bij het riviertje aangekomen. De sluiswachter heeft voorgesteld om met zijn bootje op het water te gaan en tot aan de sluis alles af te zoeken. Het riviertje is intussen sterk gezwollen en er staat een sterke stroming. Met het bootje gaan ze behoedzaam het water op. In de verte schieten enkele bliksemschichten door de loodgrijze hemel. Dof gerommel volgt.

"Ik denk dat we een zwaar onweder gaan krijgen," zegt de sluiswachter op een niet bemoedigende toon.

"Dat zal het zoeken er niet gemakkelijker op maken," antwoordt Jan hem.

De regen begint nu ook met bakken uit de hemel te vallen. Na een kwartiertje besluiten ze dat verder zoeken in deze omstandigheden geen zin heeft. Ze gaan terug aan wal en de mannen troosten Jan en beloven dat ze morgen opnieuw mee op zoektocht gaan. Boer Jan is radeloos wanneer hij later, doornat, thuis aankomt. Hij weet niet hoe hij dit aan Lisa zal moeten vertellen. Schoorvoetend duwt hij de deur open. Zijn vrouw zit aan tafel en kijkt hem met tranen in de ogen aan.

"En?" snikt ze.

"Niets," brengt Jan niet zonder enige moeite uit. Hij zet zich naast zijn vrouw en slaat zijn arm om haar heen.

"Morgen gaan we weer opnieuw zoeken. De vrienden uit het dorp komen ook mee," probeert hij haar te troosten.

Maar Lisa is ontroostbaar.

3.

"Seppe, Wannes, Jens, Katrijn, Jolien, Lobke! Naar huis komen! Het is etenstijd." Enkele vaders en moeders roepen hun kroost die weer naar een spannend verhaal zitten te luisteren bij oom August.

Oom August is een arme, ietwat zonderlinge figuur die aan de rand van het dorp in een vervallen huisje woont. Hij is een beetje simpel van geest maar doet niemand kwaad en wordt soms ten onrechte door de kinderen wel eens voor de gek gehouden. Maar wanneer hij tijdens de lange zomeravonden op de bank, onder de grote eik op het dorpsplein, zijn verhalen vertelt zijn ze niet van hem weg te krijgen.

Tegen hun zin staan ze op en vragen eerst nog: "Oom August, morgen vertel je ons toch verder hoe het

afloopt, hé?"

August glimlacht en zegt: "Ga nu maar, voor jullie papa's en mama's boos worden."

Wanneer ze het dorpsplein verlaten zegt Seppe aan Jens: "De meisjes durven zeker niet naar het vervallen kasteeltje van Hultendries te gaan."

Jens antwoordt al lachend: "Zeker niet na al die verhalen van Oom August. En het schijnt er zelfs te spoken."

"Wat zei je daar," vraagt Lobke.

"Dat jullie niet eens naar het oude kasteeltje durven te gaan," roept Seppe smalend.

De drie jongens lachen luid.

"O nee, denk je dat," zegt Katrijn boos.

"Ja, dat denken wij!" roepen de jongens in koor.

Lobke neemt weer het woord.

"Meisjes, waarom zouden wij dat niet durven. Beter nog, we zullen jullie het bewijs leveren."

"Ja, dat zullen we!" roepen ook Katrijn en Jolien het uit.

"En toch durf ik te wedden dat jullie niet eens twee uur in het verlaten kasteeltje durven te blijven," zegt Wannes smalend.

"Phoe, twee uur maar!" is het smalende antwoord van Lobke.

"Wij blijven er zonder problemen een hele nacht. Wedden?"

"Ja, wedden dat doen we," joelen de jongens.

"En voor wat dan wel?" vraagt Jolien.

"Wel," zegt Wannes. "Als jullie één nacht in het kasteel durven te blijven dan poetsen wij jullie fietsen."

"En als jullie het niet volhouden dan poetsen jullie onze fietsen en betalen jullie er ons nog een ijsje bovenop," voegt Jens er meteen aan toe.

"Zonder dat ijsje akkoord," zegt Lobke lachend en enigszins spottend.

Katrijn vraagt op bezorgde toon: "Hoe gaan we dat thuis voor elkaar krijgen om een hele nacht weg te blijven?"

Wannes reageert meteen "Zie je wel, jullie zoeken al naar uitvluchten om niet te moeten gaan."

"Niet waar!" klinkt het boze antwoord van de meisjes.

"Wel waar!" spotten de jongens terug.

"We vinden wel een oplossing," zegt Katrijn.

"Morgenavond om negen uur afspraak aan de ingangspoort van het kasteeltje," zegt Lobke nu op strenge toon.

"Zeg jongens, hoe kunnen wij nu weten of zij wel de hele nacht op het kasteel gebleven zijn," vraagt Seppe aan zijn kameraden.

"Geen probleem," antwoord Jens. "Wij vatten post bij de ingangspoort. We zetten daar onze tent op. Zo kunnen we heel goed in de gaten houden wanneer de meisjes gillend naar buiten komen rennen."

"Auw!" Jens wrijft over zijn pijnlijk scheenbeen. Jolien heeft hem een stevige trap gegeven.

"Je verdiende loon om ons zo te beledigen. Wij zijn geen bangeriken."

"'t Is al goed," mompelt Jens.

"Tot morgenavond."

Het groepje gaat uit elkaar en iedereen trekt huiswaarts.

4.

De avondzon staat al laag. De wind ruist zachtjes door de bladeren. Op en rond het vervallen kasteel van Hultendries is het doodstil. In de verte klinken kinderstemmen. Zes kinderen komen gepakt en gezakt richting ingangspoort. Eens bij de poort blijven ze staan.

Wannes is de eerste die iets zegt: "Jongens, het is zover. Laat ons hier naast de poort, nabij de muur de tent opslaan. En meisjes, daar staat jullie kasteel. Veel plezier."

"Pwoeh, lachen jullie maar. Morgen wanneer jullie onze fietsen moeten poetsen zal je wel wat minder praatjes hebben," zegt Jolien.

"Kom Katrijn, kom Lobke, we zullen eens laten zien wat durf is."

De meisjes pakken hun spullen en wandelen de verwaarloosde oprijlaan op. De jongens staan hen lachend na te kijken.

Seppe roept hen na: "Als jullie een spook zien, roep je ons dan even zodat we ook kennis kunnen maken?"

De meisjes doen alsof ze dat laatste niet hebben gehoord en stappen met vaste tred naar het kasteel. Aangekomen bij de met mos begroeide trap zegt Katrijn: "Zouden we het echt wel doen?"

De twee anderen reageren meteen.

"Komaan, je gaat je toch niet laten kennen en die broekventjes de overwinning gunnen. Er kan toch niets gebeuren."

"Ik heb een voorgevoel," zegt ze benauwd.

"Dat is gewoon de spanning," antwoordt Lobke.

"Komaan, we gaan naar binnen."

Ze staan nu voor de grote deur. Ze kijken nog even om en zien de jongens volop bezig met het opzetten van hun tent.

"Hier gaan we dan," zegt Lobke. Ze duwt de grote deur open. Het schurend geluid, dat de deur maakt, doet hen huiveren. Angstig kijken ze naar elkaar. Voorzichtig gaan ze de duistere inkomhal binnen. Katrijn knipt haar zaklamp aan. In de lichtbundel zien ze overal de spinnenwebben hangen. Ze laat de lichtbundel langzaam van links naar rechts over de muur dwalen. Aan de grote wand rechts zien ze dan een schilderij. Een vage afbeelding van een dame met een vorstelijk uitziend gewaad in een plechtige houding bezorgt hen koude rillingen. Het is alsof de dame op het schilderij, na al die jaren in de duisternis, tot leven komt als haar aangezicht door de lichtbundel wordt beschenen. De blik in de ogen is zo indringend dat ze nog net een gil kunnen onderdrukken. Van hun eerste angst bekomen kijken ze nog eens goed. Tot hun grote opluchting zijn het gewoon enkele spinnenwebben die bewegen door de luchtstroming nu de grote deur

openstaat. Het lijkt net of het aangezicht tot leven komt.

"Zou dat de barones geweest zijn waarover oom August heeft verteld?" vraagt Katrijn.

"Misschien wel, we zullen het hem eens vragen. Hij zal wel weten hoe die dame er vroeger heeft uitgezien," zegt Lobke.

Ze leggen hun slaapzakken en de andere spullen die ze mee hebben tegen de muur, naast de deur. Voorzichtig wandelen ze nu verder. De houten planken van de vloer kraken onder hun voeten. Ze komen bij een van de vier deuren die op de inkomhal uitgeven. Lobke duwt tegen de deur. Meteen horen ze een doffe dreun. Verschrikt deinzen ze achteruit. Na een paar minuten stil en roerloos te zijn blijven staan fluistert Lobke: "Ik ga kijken!"

Ze knipt haar eigen zaklamp aan en duwt nu de deur verder open. Deze maakt de nodige schurende en krakende geluiden. Lobke gaat binnen en duwt nog even tegen de deur. Achter de deur hoort ze iets verschuiven en er volgt weer een doffe dreun. Een stofwolk vult de ruimte.

"Hatsjie, hatsjie!"

"Lobke, wat is er?" roepen de twee anderen.

"Hatsjie! Niets ergs. Er is hier een groot wandtapijt van de muur gevallen."

Jolien en Katrijn komen nu ook binnen. Jolien heeft intussen ook haar zaklamp aangeknipt. Drie lichtbundels dansen door het vertrek waarin nu een stofnevel hangt.

"Dit lijkt wel de salon geweest," zegt Jolien.

"Laten we ons hier maar installeren," stelt Katrijn voor.

"Ja, dat lijkt wel een goed idee," antwoorden Lobke en Jolien.

Meteen halen ze de slaapzakken en hun andere spullen uit de inkomhal. Nadat ze een tafel uit de weg hebben geschoven spreiden ze alles in het midden van het vertrek op de vloer.

"Kunnen we dat hier niet gebruiken?" vraagt Lobke plots.

De anderen kijken naar wat ze vastheeft. Het is een kandelaar met daarin nog twee kaarsen.

"We brengen de avond door bij kaarslicht," zegt ze glimlachend.

"Heb jij lucifers?" vraagt Katrijn.

"Neen," antwoordt ze.

"Hoe denk je dan die kaars aan te steken?" spot Katrijn.

"Het zal dan een avond bij zaklamplicht worden vrees ik," zucht Lobke en zet de kandelaar weer op de kast waar ze hem even tevoren had genomen.

"Mijn maag begint de grommen. Zouden we niets eten?" komt Jolien nu tussen.

De rugzakken worden opengemaakt en een heleboel lekkers wordt opgediept.

Katrijn zegt plots: "Het is te hopen dat onze ouders niet naar elkaar gaan bellen. We hebben eigenlijk toch gelogen door te zeggen dat we bij elkaar gingen logeren."

"Dat zal wel niet gebeuren," zegt Jolien. "De vorige keren als we echt bij elkaar hebben gelogeed is dat toch ook niet gebeurd."

"Hoe zouden de jongens het stellen?" vraagt Katrijn.

"Die stoere binken zullen nu nog wel plezier hebben in hun tentje. Maar wacht tot morgen."

De drie meisjes schateren het uit. De angst van bij het binnenkomen en het vallen van het wandtapijt is helemaal verdwenen.

"Lobke kijkt op haar horloge. "Het is al na tien uur. Wat gaan we nog doen voor we gaan slapen?"

"Laten we nog een stukje van het kasteel verkennen," stelt Katrijn voor. "Misschien vinden we wel een af andere schat."

"Of komen we een spook tegen," giechelt Jolien.

"Zolang het geen middernacht is zijn er geen spoken," werpt Lobke op. "Kom we gaan op verkenning."

Gewapend met hun zaklamp gaan ze terug de inkomhal binnen. Naast een van de deuren zien ze nu ook een trap.

"Laten we boven eens gaan kijken," zegt Katrijn. "Misschien vinden we daar nog wel echte bedden en hoeven we met onze slaapzakken niet op de harde vloer te liggen."

"Ja, als wij in de bedden van de baron en de barones zouden kunnen slapen dan zijn wij deze nacht ook echte baronessen," antwoordt Jolien.

Ze schateren het weer uit. Vrolijk nemen ze de trap. Voorzichtig gaan ze naar boven. Elke trede laat een krakend geluid doorheen het kasteel galmen. Enige angst staat nu op hun gezicht af te lezen. Maar ze zetten door. De lichtbundels toveren dansende, grillige en enigszins griezelige vormen op de muren. Eenmaal op de bovenverdieping openen ze een paar deuren. Overal lege kamers. Het is er vuil en ze moeten zich een wegbanen door de kleverige spinnenwebben.

"Geen enkel bed meer te vinden," moppert Lobke.

"We zullen geen barones worden deze nacht," klinkt een teleurgestelde Katrijn.

Ze besluiten dan maar om terug naar beneden te gaan. Weer galmt het kraken van de trap doorheen het kasteel. Ze blijven dicht bij elkaar want het is toch een beetje griezelig. Ze zijn zo helemaal alleen in dit oude kasteel.

5.

De jongens hebben zich intussen geïnstalleerd hun tent. Op hun buik liggend houden ze vanuit de open zijde van de tent het kasteel in de gaten. Wannes heeft er zelfs aan gedacht om zijn verrekijker mee te brengen.

"Wat spoken die meiden daar toch uit? vraagt Jens. "Kijk eens naar al die lichtflitsen die op en neer doorheen het kasteel bewegen."

"Hebben ze dan echt geen angst?" vraagt Seppe ongelovig. "Wandelen die zomaar door het kasteel of worden ze achterna gezeten door spoken."

"Wacht maar tot het spookuur daar is," zegt Wannes lachend.

"Ik heb een idee," zegt Jens. "Laten wij voor spook gaan spelen en die meiden de schrik op het lijf jagen. En de weddenschap winnen we dan zonder enig probleem."

"Een schitterend idee," klinken Seppe en Wannes in koor.

Ze zoeken hun zaklampen en verlaten de tent. Met z'n drieën sluipen ze nu naar het kasteel. Heel voorzichtig, zonder geluid te maken, komen ze bij de achterkant van het kasteel. Na een paar meter langs de muur te zijn geslopen komen ze aan een deurtje. Wannes probeert het open te maken maar zonder succes. Jens die ondertussen verder geslopen is fluistert: "Langs hier mannen!"

De anderen komen meteen dichterbij. Voor hen bevindt zich een deur die uit twee helften bestaat. Het onderste stuk is gedeeltelijk weggerot. Jens duwt even en de halve deur draait met licht gekraak open.

"Kom, naar binnen!" fluistert Jens.

Wannes knipt meteen zijn zaklamp aan.

"Let op dat ze het licht niet zien!" sist Seppe.

Meteen knipt Wannes zijn zaklamp uit. Het is aardedonker. Zonder enig licht is er geen beginnen aan. Op het gevaar om ontdekt te worden knipt hij ze meteen weer aan. Hij laat de lichtbundel door het vertrek dwalen. Wanneer een kast zichtbaar wordt zegt hij: "Laten we daar even kijken, misschien ligt er wel iets interessants."

De kast ligt vol met oude lakens. Seppe neemt er een uit en schudt het open. Een stofwolk vult het vertrek. Jens kan nog net een niesbui onderdrukken.

"Als we alle drie een laken nemen en over het hoofd hangen zien we er zeker uit als echte spoken," zegt Seppe.

De lakens worden genomen. Het open schudden geeft zoveel stof dat het Jens te machtig wordt. Hij niest luid.

"Ssst!", sissen de anderen.

Ze hangen nu de lakens over hun hoofd.

"Wel een muffe geur hier onder," mompelt Wannes.

Ze maken gaatjes ter hoogte van hun gezicht om zowat frisse lucht te krijgen en om beter te zien waar ze lopen. De oude stof van de lakens laat het uitscheuren van stukken gemakkelijk toe.

"Komaan, nu de meiden de schrik van hun leven bezorgen," grinnikt Jens.

Ze openen zachtjes de deur naast de kast. Voorzichtig begeven ze zich naar het volgende vertrek. Plots valt Jens.

"Ssssstt!", sissen de andere twee.

"Hier ligt iets op de grond en daar ben ik over gevallen," verdedigt Jens zich.

De zaklampen worden op de vloer gericht. Een oud stuk tapijt staat omhoog gekruld op de plaats waar Jens met zijn voet is blijven haken.

"Let in het vervolg even op waar je je voeten zet," zegt Seppe boos.

"Stil toch! Zo dadelijk horen de meiden ons nog," komt Wannes nu tussen. "Laten we even stil zijn en luisteren of we iets van de meisjes kunnen horen."

Jens staat terug op en vervolgens blijven ze stilstaan en luisteren. Na een tweetal minuten fluistert Jens: "Kom, er is geen onraad. We gaan verder."

De drie jongens gaan nu, met het zaklamplicht de grond afspeurend, voorzichtig verder.

6.

De drie meisjes zijn op de benedenverdieping een van de andere deuren binnengegaan.

"Dit was zeker de werkkamer van de baron," zegt Lobke. "Kijk maar naar al die boekenplanken."

Tegen twee wanden van het vertrek staan kolossale boekenkasten. Hier en daar liggen op de schabben nog enkel boeken. In het midden van de ruimte staat een gigantische tafel.

"Hoorde ik daar niets?" vraagt Katrijn plots.

"Wat dan wel?" reageert Lobke.

"Het is alsof ik iemand hoorde niezen."

"Dat zal je wel gedroomd hebben."

De drie meisjes blijven stil bij elkaar staan en luisteren een paar minuutjes.

"Hoorde ik daar nu geen gepraat?" fluistert nu Jolien.

Weer blijven ze een paar minuten stil staan en luisteren.

"Niets, het zal de wind wel geweest zijn," zegt Lobke. "Laten we terug naar de salon gaan en stilaan in onze slaapzakken kruipen. Het is toch ook al bijna middernacht," klinkt een enigszins angstige Jolien.

Terug in de salon leggen ze hun slaapzakken dicht bij elkaar. De deur van de salon wordt ook gesloten. Eenmaal knus geïnstalleerd wensen ze elkaar een goedenacht. De zaklampen worden uitgeknipt. De salon is nu helemaal donker. Na een paar minuten wennen aan het donker zien de meisjes de vage vormen van de salon en zijn nog aanwezige meubilair als spookachtige schaduwen aftekenen op de wanden. Grillige vormen dansen op en neer op de achtergelegen muur. Het zijn de schaduwen van de takken van de grote boom nabij het kasteel. Het maanlicht dat door het venster naar binnen valt zorgt voor dit griezelige schouwspel. Het wordt muisstil op kasteel Hultendries. Een paar keer wordt de stilte doorbroken door het draaien van een van de meisjes in de slaapzak.

Na een poosje vraagt Lobke op fluisterende toon: "Slapen jullie al?"

"Neen," fluisteren twee stemmetjes terug.

In de verte horen ze plots de kerkklok.

Lobke zegt: "Het is middernacht. We zullen nu vlug weten of er hier spoken zitten of niet"

"Laten we een zaklamp aansteken voor de veiligheid," zegt Katrijn.

"acht, negen ..., " telt Jolien. "...elf, twaalf!"

Op dat moment horen ze een licht gekraak. Meteen kruipen ze tegen elkaar aan en kijken angstig in het rond. Een wit schijnsel komt onder de deur vandaan.

"Er ... er zitten ... hier echt sp... poken," stamelt Katrijn.

Met het nodige kraken en schuren gaat de deur open. Drie gestalten staan in de deuropening. De meisjes zitten nu bibberend tegen elkaar en kunnen geen woord uitbrengen. De middelste gestalte komt de salon binnen. Op dat moment weerklinkt er een kreunend geluid op bovenverdieping. De drie spoken blijven stokstijf staan. Het kreunend geluid komt dichterbij. Achter de spoken vult de ruimte zich met geelgroenachtig schijnsel. Dan vliegen plots drie lakens hoogte in en Wannes, Jens en Seppe zitten meteen bij de meisjes. Katrijn grijpt de zaklamp en knipt ze uit. Voor iemand iets kan zeggen verschijnt in de deuropening een lichtgele vorm. Aan de randen straalt de verschijning, die half doorzichtig is, een groenige gloed uit. De angst slaat hen nu echt om het hart. Bevend kruipen ze stevig tegen elkaar aan. De verschijning krijgt nu een duidelijkere vorm en de kinderen zien nu een mannenfiguur bij de deuropening.

"Weest niet bang kinderen. Ik ben maar een arme geest. Jullie kunnen mij helpen. Ik ben namelijk vervloekt en gedoemd om tot in de eeuwigheid te dolen door dit kasteel."

De stem galmt door het hele kasteel en doet de kinderen verstijven van schrik.

"Wie w.... wie bent ... u?" stottert Seppe.

"Ik ben de geest van een herder die hier ooit op het domein van het kasteel is geweest."

"En ... wat k.... kunnen w... wij vo... vo...or u doen, mijnheer de herder?" vraagt Jens beverig.

"Luister eerst even naar mijn verhaal. Zoals ik al zei was ik hier ooit op het domein. Een meisje van jullie leeftijd heeft mij toen de weg gewezen. Ongelukkig genoeg is zij in het riviértje, hier achter het park, terechtgekomen toen ze op de dijk ging staan. Ik heb haar helaas niet kunnen redden. Het water was te diep en de stroming te sterk. Ik kon ook niet zwemmen. Ik heb me verborgen in het struikgewas en van daaruit het zoeken naar het meisje gadeslagen. Ik kon de moed niet opbrengen om te vertellen wat er was gebeurd. Ze zouden mijn verdenken van moord. Ik ben daar gebleven tot de volgende morgen. In de vroegte ben ik dan tot bij de smid van het dorp gegaan die mij een paar nieuwe kettingen voor mijn schapen heeft gesmeed. Hij is de enige mij gezien heeft. Net toen ik wou verdergaan vroeg hij mij ook of ik al gehoord had wat er de dag voordien gebeurd was met een klein meisje. Aan mijn twijfelende manier van antwoorden begreep die man dat ik er meer van wist. Toen ben ik op vlucht geslagen. Achteraf heb ik gehoord dat de mensen van het dorp geen goed woord voor mij over hadden. De smid had zijn wedervaren in het dorpscafé verteld aan iedereen die het maar horen wilde. En na een paar uur deed het verhaal de ronde dat ik het kleine meisje had ontvoerd."

Voor de geest verder kan gaan reageert Lobke.

"Mijnheer de geest, heette dat kleine meisje soms Marieke?"

"Ja, dat is zo. Hoe weet jij dat? En zeg maar Johannes hoor."

"Oom August heeft ons gisteren een verhaal verteld over een verdwenen meisje."

De geest begint nu iets feller te stralen en zegt: "Dat is juist meisje, August weet hier alles van. Maar willen jullie mij nu helpen alstublieft?"

De angst overwonnen zegt Jens nu kordaat: "Wat kunnen we doen?"

"Om mij te helpen moet je drie opdrachten vervullen. Zoek eerst de bierpot in het kasteel en breng de inhoud naar een notaris. Plaats vervolgens twaalf rode rozen op het graf van Marieke. Als laatste opdracht vertel je aan iedereen in het dorp dat Johannes de herder nooit iemand kwaad heeft gedaan. Dat hij ook alles heeft gedaan om Marieke te redden."

De geest begint minder te stralen.

"Mijn tijd zit er weer ver op voor vannacht. Ik ga zo meteen weer verdwijnen. Doe jullie best kinderen. Ik vertrouw en reken op jullie."

Nog een korte lichtflits en de zes kinderen zitten weer in het duister. Seppe knipt zijn zaklamp aan en schijnt ermee in de richting van de deuropening. Niets meer. Ze staan nu allen op en knippen ook hun zaklampen aan. De salon wordt nu helder verlicht.

"Laten we naar huis gaan," zegt Katrijn.

"En de geest dan. We moet hem helpen," oppert Lobke. "Iedereen doet toch mee, hé!"

"Ja, ... goed dan," klinkt het aarzelend.

7.

De zoektocht naar de bierpot begint.

"De vroegere keuken is wellicht de meest interessante plaats," vindt Wannes.

"Mogelijk wel," zegt Jolien. "Maar wie zegt dat we niet naar een siervoorwerp moet zoeken."

"Laten we ons in twee groepen verdelen en zo elk een stuk van het kasteel onderzoeken," stelt Lobke voor.

De twee groepjes gaan uit elkaar. De drukte in het kasteel is enorm. Door alles wat opengemaakt, opgetild en weggeschoven wordt, vullen de verschillende vertrekken zicht met de nodige stofwolken. De nies- en hoestbuien galmen dan ook met de regelmaat van een klok doorheen het oude kasteel. Na een paar uur geven ze het op. Niets gevonden. Vuil, moe en teleurgesteld komen ze terug bij elkaar in de salon. Ze laten zich vermoeid op de slaapzakken vallen.

Wannes speelt nog wat met zijn zaklamp.

"Kijk daarboven!" roept hij plots uit.

De anderen kijken meteen naar de lichtvlek op de wand. Op het schilderij staat een statige heer afgebeeld. In zijn rechterhand houdt hij een bierpot. Ze springen allen recht en in enkele stappen staan ze onder het schilderij.

"Dat is wel geen echte bierpot, hé Wannes!" zegt Jolien op spottende toon.

"Wie zegt dat we daar geen aanwijzing vinden?", antwoord Wannes verontwaardigd.

"Laten we zeker spelen. We halen het schilderij van de muur, " stelt Jens.

De tafel wordt tegen de muur geschoven en Seppe springt er meteen op. Jens volgt hem. Met z'n tweeën haken ze het schilderij van de muur los en geven het aan de anderen die naast de tafel staan.

"En nu?" vraagt Katrijn enigszins hulpeloos. "In deze geschilderde bierpot gaan we niet echt iets vinden, denk ik."

"Er moet iets te vinden zijn bij deze bierpot," stelt Wannes.

Hij veegt het schilderij, ter hoogte van de bierpot, met zijn mouw proper. Niets abnormaals valt op. Geen enkele aanwijzing.

"Kijk hier," gilt Jolien plots die aan de zijkant van de tafel staat en nu naar de achterzijde van het schilderij wijst. "Daar zit iets aan de achterkant van het schilderij."

Meteen wordt het schilderij, met de achterzijde naar boven op de tafel gelegd. Ter hoogte van waar op de voorzijde de bierpot geschilderd staat is een zakje op het doek genaaid. Lobke steekt voorzichtig haar hand in het zakje.

"Ik voel iets!" fluistert ze.

En ze haalt langzaam een paar samengevouwen vellen papier tevoorschijn.

De anderen kijken gespannen toe. Ze vouwt het oude, vergeelde papier open. De anderen richten hun zaklampen op het papier in de handen van Lobke. In een mooi handschrift is nu een tekst zichtbaar. Lobke leest luidop: "Dit is het testament van Johan de schaapherder.

"De geest heeft dan toch gelijk," zegt nu een verbaasde Jens voor Lobke verder kan lezen.

"Ssst!" klinkt het tegelijk uit Wannes en Katrijns mond.

"Laat Lobke verder lezen," zegt Seppe ongeduldig.

En Lobke gaat verder.

"Het huis waar boer Jan, zijn vrouw Lisa en hun dochttertje Marieke woonden tot net na de verdwijning van deze laatste, is jaren later in mijn bezit gekomen. Daar ik niet in het dorp durfde terug te keren is het

onbewoond gebleven vanaf het moment dat boer Jan en zijn vrouw waren vertrokken. Deze konden er niet meer blijven wonen nadat Marieke door een visser uit het water was gehaald. Mijn zoon August is, na mijn dood, de enige erfgenaam ervan. Alleen weet mijn zoon dit niet daar hij mij nooit heeft gekend. Ik heb hem wel een paar keer gezien wanneer ik op doorreis was. Ik trok namelijk rond als scharen- en messenslijper. Wanneer ik in de buurt van het dorp kwam zorgde ik wel voor een vermomming. De angst om herkend te worden was te groot. Toen ik langzaam mijn krachten voelde verminderen ben ik nog een laatste keer langs geweest. Het toeval wilde intussen dat August, nadat zijn oude moeder gestorven was, zijn intrek had genomen in het huis dat eigenlijk van mij was. Het weinige aan huur dat hij moest betalen kreeg ik in mijn bezit van een voor hem onbekende heer uit de stad. Wanneer hij enkele maanden de huur niet kon betalen deed ik ook geen moeite om van hem het geld te krijgen. Het ging tenslotte om mijn zoon die ik nooit de kans heb gegeven een vader te hebben. Ik heb dan dit testament geschreven, maar kon het niet aan mijn zoon overhandigen. Toen ik op het kasteel kwam en daar de messen moest slijpen mocht ik mijn werk binnenshuis verrichten vanwege het slechte weer. Aan de muur hing een schilderij. Plots kreeg ik het idee om mijn testament daar te verbergen. Iemand zou het wel vinden bij een grote schoonmaak, dacht ik. Zodoende heb ik in een onbewaakt moment het schilderij van de muur kunnen halen en het van een geheime bergplaats voorzien. Wanneer u dit leest zal ik er reeds lang niet meer zijn. Aan de eerlijke vinder vraag ik nu nederig of hij mijn laatste wil tot uitvoering brengt. Bij gezond verstand zijnde teken ik, Johan de schaapherder."

Verbaasd kijken de kinderen elkaar aan.

Buiten kraait een haan. De eerste zonnestralen breken door de duisternis van de nacht.

"Is het al bijna ochtend?" vraagt Seppe nu geeuwend.

"Laten we alles opruimen en naar huis gaan en alles vertellen aan de vader van Seppe, die is toch notaris. Hij zal wel weten wat er nu moet gebeuren," zegt Lobke kordaat.

8.

Een half uurtje later staat de hele bende op de stoep voor het grote huis, waar Seppe woont. Ze zijn er wel niet helemaal gerust in want ze zullen nu ook moeten vertellen waar ze de hele nacht hebben doorgebracht. Seppe drukt op de belknop. Even later gaat de deur open en daar staat zijn moeder. Die kijkt ongelovig naar het groepje, vuil uitziende kinderen. Van het rommelen en zoeken in het kasteel hebben hun gezichten een grauwe kleur gekregen. Hun haren zien grijs van het stof. Ook hun kleren zijn niet meer om aan te zien.

"Mama, we hebben iets gevonden in het vervallen kasteeltje."

"Waar?" vraagt Seppes moeder nog steeds onder de indruk.

"In het kasteel. We moeten onmiddellijk papa iets laten zien."

Nog voor de vrouw iets kan zeggen stormt de bende kinderen, langs haar heen, de inkomhal naar binnen.

"Pa, moet je dit eens lezen," roept Seppe wanneer ze de keuken binnen komen.

De man verslikt zich bijna is zijn kop koffie bij het zien en horen van de binnenstormende bende. Nadat hij van zijn verbazing is gekomen leest hij het testament van de herder.

"Eigenlijk verdienen jullie toch wel een standje omdat je ons belogen hebt en mama zal daar erg boos over zijn," zegt hij dan streng.

"Maar papa ...," stamelt Seppe.

"Jongen, jullie hebben een gevaarlijk spelletje gespeeld. Jullie zullen wel allemaal thuis enige uitleg moeten geven vrees ik. Maar goed, jullie hebben iets belangrijks gevonden en dat moet eerst geregeld worden."

Seppe's vader glimlacht en knipoogt even naar de jongens en meisjes.

Wijzend naar het testament, dat hij nu op de tafel heeft gelegd zegt hij op rustige toon: "Vooraleer ik hier iets mee doe moet eerst iets anders in orde gebracht worden. Jullie hebben dringend een grondige wasbeurt nodig. Naar de badkamer nu."

9.

Een uurtje later zitten zes friskewassen kinderen aan de ontbijttafel. De vader van Seppe heeft intussen de ouders van de anderen kinderen ingelicht over het nachtelijk avontuur. De ouders zitten in de ontvangstkamer van de notaris en het geroezemoes van de gesprekken klinkt door tot in de keuken. De moeder van Seppe heeft voor de kinderen een flink ontbijt klaargemaakt. Ondanks wat de voorbije nacht is gebeurd kijkt ze gelukkig naar de kinderen die als uitgehongerd zitten te eten. Ze gaat de keuken uit richting ontvangstkamer.

"Welke straf zouden we krijgen?", vraagt Jolien stilletjes aan Lobke.

"Ik weet het niet, maar mijn pa zal toch wel heel boos zijn vrees ik," antwoordt Lobke.

"Bij mij zal het wel niet zo een vaart lopen," zegt Jens.

"Ssst, ik denk dat er iemand aankomt," sist Wannes.

De vader van Seppe komt de keuken binnen.

"Wanneer jullie klaar zijn ...", hij wacht even voor hij verder praat.

"Nu komt het," fluistert Seppe.

"... kunnen jullie naar oom August. Je zegt hem dat hij zo snel mogelijk naar hier moet komen. En geen kapoenenstreken onderweg uithalen."

De hele bende knikt.

"Jullie hebben het goed begrepen?"

"Ja, mijnheer de notaris", klinkt het zachtjes.

"Jij ook Seppe?"

"Ja, pa."

Even later staan ze op de stoep en vertrekken in de richting van het huisje waar oom August woont. Bij het voortuintje aangekomen roepen ze in koor: "Oom August, oom August, kom vlug!"

Oom August opent de deur en komt buiten. De kinderen trekken hem meteen bij de armen. "Je moet meteen mee naar de notaris. Het is dringend."

"Rustig aan maar, wat is zo dringend?" vraagt een overrompelde oom August.

"Je moet mee komen. Wij hebben een verassing voor jou. We hebben iets gevonden in het oude kasteeltje."

"Laat mij even andere kleren aantrekken. Wachten jullie hier even?"

"Ja hoor. Vlug, hé oom August."

De oude man gaat glimlachend zijn huisje terug binnen. Na een vijftal minuutjes komt hij met zijn beste pak aan weer naar buiten. Hij sluit zijn huisje af. De kinderen hangen weer rond hem en trekken hem bij de mouwen.

"Let op. Mijn mooie pak niet kreuken."

De kinderen zijn totaal uitgelaten. Dorpsbewoners kijken de oude man en de vrolijke bende verbaasd aan wanneer ze door de straten wandelen.

"Niet zo vlug vriendjes," zegt oom August. "Ik ben een oude man."

"Maar er is zo'n belangrijk nieuws," roept Seppe.

Eindelijk staan ze op de stoep voor het huis van de notaris. Oom August belt aan. De notaris komt zelf opendoen. Seppe gaat als eerste binnen en toont de oude man de weg. Even later zitten de kinderen, de nog aanwezige ouders en oom August aan de immens grote tafel in de werkkamer van de notaris. De vader van Seppe neemt het woord

"August, de kinderen hebben een testament gevonden. Het blijkt van je vader te zijn. August kijkt de notaris verwonderd aan en stamelt: " Van ... mijn vader?"

De notaris gaat verder.

"Zeker wel, mijn beste August. Ik heb alles reeds grondig onderzocht en heb goed nieuws voor je. Het huisje, waar je nu woont, aan de rand van het bos is vanaf heden van jou. Je hoeft geen maandelijks huurgeld meer te betalen. Wat ook de kinderen nog niet wisten is dat er op de bank ook nog een grote som geld beschikbaar is om het volledig op te knappen."

"Maar hoe ...?", zegt oom August.

Hij heeft intussen de tranen in zijn ogen gekregen en kijkt volledig van slag naar zijn jonge vrienden.

De notaris gaat verder. "Volgens het testament van je vader ben jij de enige erfgenaam. Proficiat.

"Dank u, mijnheer de notaris," zegt oom August nu stilletjes

Dan vraagt Seppe: "Wij mogen toch komen helpen bij het opknappen van je huisje?"

Oom August krijgt geen woord gezegd maar knikt iedereen dankbaar toe. De tranen rollen nu over zijn wangen.

"Beste kinderen," zegt hij snikkend. "Hoe hebben jullie dit allemaal voor elkaar gekregen?"

De notaris antwoordt meteen: "Oom August, keer terug naar huis. De kinderen gaan wel met je mee en zullen je onderweg wel vertellen wat er de voorbije nacht allemaal gebeurd is. En kinderen, wanneer jullie straks weer terug zijn zal er nog wel een en ander moeten uitgepraat worden."

Ze staan op en volgen oom August naar buiten. Eenmaal buiten vraagt oom August: "Wat bedoelde mijnheer de notaris met het laatste wat hij zei? Hebben jullie kattenkwaad uitgehaald?"

Op weg naar zijn huisje krijgt oom August het hele verhaal van het nachtelijk avontuur te horen. Met stijgende verbazing kijkt hij ze stuk voor stuk aan.

"Jullie kunnen veel beter verhalen vertellen dan ik. Maar een geelgroene geest. Dat kan toch niet?" zegt hij wanneer ze bij zijn huisje aankomen.

"Het is allemaal echt waar." zegt Lobke. "Zonder die geest zouden wij toch nooit het testament hebben kunnen vinden."

"Ja, dat is eigenlijk wel zo. Dan zullen we er toch maar best aan doen om de wensen van de geest te vervullen. Maar eerst moeten jullie nu wel naar huis. Daar zwaait wellicht nog wat. Ik zie jullie later nog wel. Daag!"

"Daaag, oom August," roepen de kinderen.

Een beetje met de schik in het hart gaan ze allen huiswaarts.

10.

Twee dagen later. Seppe, Wannes, Jens, Katrijn, Jolien, Lobke en oom August gaan met twaalf rode rozen naar het kerkhof. Ze maken het verwaarloosde graf van Marieke proper en zetten er dan twaalf rode rozen in een mooie vaas op. De wens van de geest om aan iedereen te vertellen dat de herder helemaal geen slechte man was is intussen automatisch in vervulling gegaan. Het verhaal van de erfenis is als een lopend vuurtje door het hele dorp gegaan.

"Wanneer mijn huisje helemaal is opgeknapt moeten jullie mij toch eens tonen waar je het testament gevonden hebt," zegt oom August wanneer ze van het kerkhof naar zijn huisje terugwandelen.

"Terug naar het kasteel," roepen zes jeugdige stemmen.

Een paar weken later is het huisje van oom August helemaal opgeknapt. Op een bank in de voortuin zit hij voor de kinderen weer zijn spannende verhalen te vertellen. Ze zijn aan zijn lippen gekluisterd tot in de verte weer een stem van een vader of moeder weerklinkt om hun kroost weer naar huis te roepen.

"Hoe zit het nu met onze weddenschap," vraagt Lobke plots.

De drie jongens kijken elkaar met verwarde blik aan.

"Welke weddenschap?" vraagt oom August.

De vrolijke bende vertelt nu het hele verhaal van hoe ze tot hun avontuur op het kasteel zijn gekomen. Oom August geniet met volle teugen. Wanneer ze klaar zijn zegt Oom August: "De fietsen moeten jullie zelf maar poetsen, maar dat ijsje waarover jullie het hadden, dat trakteer ik."

De zes kinderen springen joelend in het rond.

"Maar eerst nog langs het kasteel. Ik heb nog steeds niet gezien waar jullie die fantastische vondst hebben gedaan."

Een paar minuten later stapt de hele bende de oprijlaan van het kasteel op. Bij de voordeur gekomen zegt oom August: "Toon me maar de weg. Jullie zijn hier toch al geweest."

Lobke duwt de deur open. Deze maakt net als toen die nacht een schurend geluid. De inkomhal ziet er wel anders uit. Het zonlicht dat door de ramen binnenvalt wordt door de spinnenwebben gezeefd.

"Die dame op het schilderij, was dat de vroegere barones?" vraagt Katrijn aan oom August.

"Ja, dat is ze zeker. Toen ik nog een kleine jongen was, heb ik haar met dat mooie gewaad verscheidene keren door het kasteelpark zien wandelen."

"Kom naar de salon," dringt Jens aan.

In de salon aangekomen valt het nu pas echt op hoeveel vuil en stof er overal ligt.

"Kijk daar ligt het schilderij waar we het testament hebben gevonden," zegt Wannes.

Ze gaan met z'n allen naar de tafel.

"Hier heb ik het testament uitgehaald," zegt Lobke terwijl ze opnieuw haar hand in het opgenaaide zakje steekt.

"Hé, hier zit nog iets!" roept ze luid.

Lobke haalt haar hand weer uit het zakje. Ze heeft nu een verfrommeld stukje papier vast. Voorzichtig vouwt ze het open en strijkt het dan met haar handpalm glad. Met de hoofden tegen elkaar lezen ze stilzwijgend de tekst.

"Bedankt kinderen. Ik hoef niet langer meer door het kasteel te dolen. De vloek is verbroken. August, mijn zoon, het ga je goed. Johannes de herder."

"De geest is hier weer geweest," zegt Jolien.

"Oom August, je vaders geest is niet langer meer vervloekt. Hij kan nu in vrede rusten," zegt Wannes op fluisterende toon.

"Dit is haast niet te geloven," stamelt August. "Dit papiertje neem ik mee. Het is het enige aandenken dat ik van mijn vader heb. Het zal een ereplaats in mijn huisje krijgen. Kom kinderen we gaan terug naar buiten."

Onder de indruk verlaten ze stilletjes het kasteel. Eens buiten zegt oom August: "Nu alles goed is afgelopen hebben jullie die ijsjes dubbel en dik verdiend. Komaan, met z'n allen naar de ijssalon."

Daar aangekomen zegt oom August tegen de juffrouw achter de toonbank: "Voor elk van ons het grootste ijsje dat je hebt. We hebben wat te vieren!"

"Komt zo in orde, mijnheer." antwoordt de juffrouw glimlachend.

Even later zitten ze allen te genieten van een reusachtig ijsdessert. Oom August begint weer te vertellen.

"Zeg, wisten jullie dit al. Vanuit mijn slaapkamerraam kan ik tot in de kasteeltuin kijken. Ik heb daar al een sprookjesachtig tafereel gezien. Bij de laatste volle maan, om klokslag twaalf uur zag ik een hartvormig lichtje nabij de tuin van het kasteeltje als een libelle over het water van de vijver dansen. Het leek ook of ik het giechelen van Marieke hoorde. Net als toen zij over het grasveld achter het hondje aan liep. De kinderen zijn zo geboeid dat ze niets eens merken dat een deel van hun ijs in het glazen bord smelt. Wanneer oom August even ophoudt met vertellen protesteren ze meteen.

"Verder vertellen, oom!" klinkt het in koor.

"Op een voorwaarde. Jullie mogen geen weddenschappen meer afsluiten voor nachtelijke avonturen. Het zou mij te veel ijsjes kunnen kosten."

Een daverend gelach klinkt door de ijssalon.

Tot sluitingstijd blijven ze er zitten. Oom August blijft maar vertellen. Eenmaal buiten wensen ze oom August nog een goede avond en gaan ze huiswaarts. Wanneer Oom August ter hoogte van de kasteeltuin komt hoort hij iets dat op gegiechel lijkt.

"Marieke," denkt hij bij zichzelf. "Of was het nu toch het ruisen van de wind in de struiken."

Kijkend naar de avondzon die langzaam aan de horizon wegzakt en de lucht rood kleurt, wandelt hij naar zijn huisje. De avond valt en de duisternis dekt de omgeving zachtjes toe. Het kasteel Hultendries ligt er vredig en rustig bij. Zelfs de roep van de uil, die zijn vaste plaats heeft in de grote boom nabij het kasteel, klinkt zachter door de nacht dan ooit tevoren.

EINDE

Eddy Solie

Retouradres:

R. Schelkens
Bankstraat 158
2811 Hombeek

Driemaandelijks tijdschrift P209706

Afgiftekantoor 1980 ZEMST

Lena Verbergt 1940 - 2024

Sprakeloos en woorden van troost schieten ons tekort. Op zo korte tijd wordt alles op zijn kop gezet.

We kenden Lena van uit haar jeugd, plichtbewust en kordaat, steeds opgewekt maar met de nodige ernst. Geen meeloper maar bezielde door een onmiskenbare drang om het voortouw te nemen. Dat deed ze vanaf de jeugdbeweging tot en met de heemkundekring. Geen leidster uit eigenbelang maar een dienende waarde. Zij spaarde moeite noch tijd om wat ze ondernam tot in de puntjes af te werken.

Aan de zijde van René leidde ze de heemkundekring. Niemand had dit beter gekund. Bij elke voorbespreking van een viering, tentoonstelling of een feest was ze een inschikkelijk luisterend oor maar bracht ze finaal de beste oplossing op tafel. Een topvrouw vol enthousiasme. Reeds getroffen door de genadeloze ziekte vertelde ze, zeer geanimeerd maar met een duidelijk genoegen, aan het verplegend personeel van Sint Maarten, hoe ze samen met haar man zich inzette voor haar dorp.

De familie - kinderen en kleinkinderen - kwam zeker op de eerste plaats. Toch is het een verholen troost te weten dat Lena genoeg beleefde aan haar inzet voor alle vrienden van de kring. Daaruit putte ze wellicht de kracht om te zijn wie ze was: een sterke vrouw door iedereen geliefd. We zullen haar zeer erg missen.

Patty en Ward

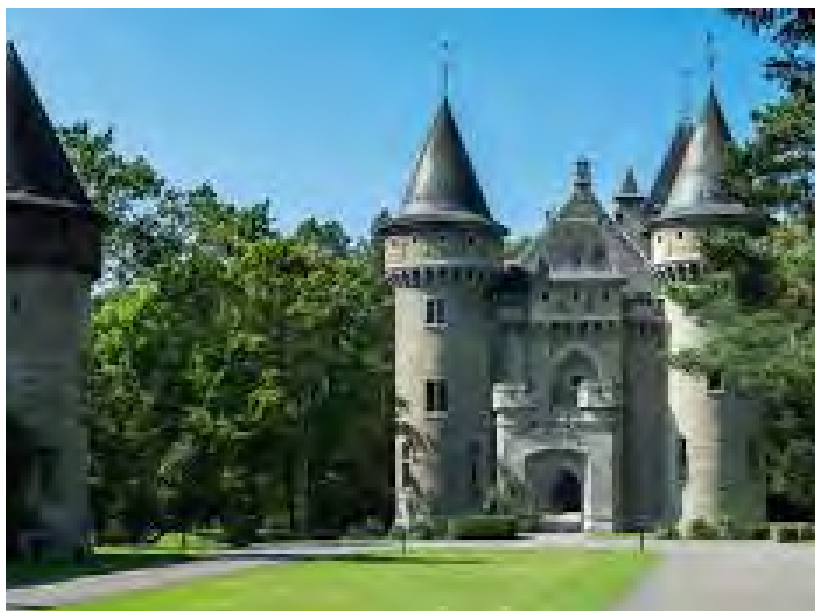
Fietstocht donderdag 29 augustus

Op 29 augustus fietsen wij een ganse dag langs rustige landelijke wegen tussen Mechelen en Lier.

We komen samen aan het dorps huis om 9.30 uur en rijden via het Vrijbroekpark en de Geerdegemvaart tot aan het station van Mechelen en nemen daar het mooie nieuwe fietspad langs de Tangent tot aan de Nekker.

Via de Oude Baan in Bonheiden komen we bij het Kasteel van Zellaer.

Het kasteel werd gebouwd in de periode 1888-1892 in neo-gothische stijl. De opdrachtgever was baron de Vrière. De plannen werden getekend door architect Heugenbaarts uit Mechelen die zich liet inspireren door de kastelen van de Loire. Het gebouw is opgetrokken uit witte zandsteen, afkomstig van afbraak van verschillende forten te Vilvoorde. Volgens historiek stond er voorheen al een gebouw dat vermoedelijk dateerde uit de tijd van Wouter Berthout (13e eeuw)

Na een korte tussenstop vervolgen we onze fietstocht richting O-L-Vrouw-Waver.

Ter hoogte van de Leemstraat komen we langs de Schans van Tallaart. Dit is nog een restant van de verdedigingsgordel die werd opgetrokken ten tijde van de eerste Wereldoorlog en deel uitmaakte van de buitenste fortengordel rond Antwerpen.

De Schans van Tallaart

Langs smalle straten, bijna allemaal ingekleurd als fietsstraat, rijden we verder naar Lier waar we te gast zijn in het Hof van Aragon en waar we even kunnen bekomen met een lichte maaltijd.

Na de middagpauze worden we opgehaald door de stadsgids die ons zal meenemen naar de Zimmertoren voor een kort bezoek.

De toren is gebouwd rond 1425. Hij maakte deel uit van de tweede stadsomwalling.

In 1928 schonk Zimmer aan de stad Lier een uurwerkmechanisme, de Jubelklok, ter gelegenheid van 100 jaar Belgische onafhankelijkheid. De klok geeft verschillende tijden en cosmische verschijnselen weer.

meer info en inschrijven bladzijde 3

Meer info
www.hoembeka.be
hoembeka@gmail.com

SCAN ME

**De Heemkundekring
Hoembeka
dankt zijn
sponsors en ereleden
voor hun steun.**

Apotheek Asselman

**Hombekerkouter 39
2811 Hombeek
Ma-Vr 8.45-19u
Za 8.45-13u**

V.A.C. & Partners Real Estate Advisors

Nadia Jelassi
Erkend vastgoedmakelaar Biv 503329
Zaakvoester
Houtestraat 62 B-2811 Mechelen
+32 (0)475 478 477 info@vac-online.be
www.vac-online.be
bereikbaar van maandag t.e.m. zaterdag van 8u tot 22u

**Waar u ook voor gaat,
wij gaan met u mee.**

KBC Bank & Verzekering
Grote Markt 27
2800 Mechelen
015/298200
mechelen.centrum@kbc.be

Bank & Verzekering **Wij gaan met u mee**

VERS GRENSHOEVEVLEES
'ABERDEEN ANGUS'

www.grenshoeve.be

ARGENTA
Hombeek / Leest / Kapelle-op-den-Bos
De Jongh - Gits BV

Hombeek@argenta.be • 015/41.09.90

COIFFURE NICOLE

Gemeentestraat 29
Hombeek

de greef IIII
centrale verwarming

Gijsbeekstraat 64
2811 Hombeek
015 411557

info.cvdegreef@skynet.be

Proxy Leest

**Ook open op
zondagvoormiddag**

Crelan

KANTOOR WILLIAM CORNETTE BVBA
VERZEKERINGEN - BANKZAKEN
BANKSTRAAT 7
2811 MECHELEN-HOMBEK
TEL: 015/414819 - FAX: 015/424092
william.cornette@portima.be

Mark Deckers
patisserie

Fr. Reynierstraat 44
2811 Hombeek
tel.: 015/41.25.76

Na het bezoek aan de Zimmertoren lassen we nog een kleine rustpauze in op een terrasje op het Zimmerplein en vervolgen daarna onze fietstocht langs de Netedijk richting Duffel. Ter hoogte van de fietsbrug over de Nete vervolgen we de weg richting Elzenstraat en nemen het fietspad langs de Vrouwvliet.

Onderweg zullen we meer te weten komen over het verhaal van Jan Kadodder. Hij nam het op tegen de uitbuiting en de onrechtvaardigheid in de periode 1603.

Om af te ronden houden we een laatste maal halt in de microbrouwerij "Batteliek". Bij een hapje en een drankje kan iedereen nog even bekomen van de fietstocht.

Terug thuis rond 18.00 uur

Jan Kadodder was een stoere boerenzoon die in de 17e eeuw in Sint-Katelijne-Waver woonde. Volgens Kanunnik Willem-Jan De Bury (Guillielmus Burius 1618-1700) heette Jan Kadodder in feite Jan Van den Eynde.

De periode waarin Jan Kadodder leefde werd gekenmerkt door woelige politieke strubbelingen waaraan in 1648 met de vrede van Münster een einde kwam. Dit verdrag maakte een einde aan twee oorlogen: de tachtigjarige oorlog tussen de opstandelingen in de Nederlanden en Spanje en de dertigjarige oorlog tussen een groot aantal Europese landen. Na het beëindigen van de vijandelijkheden zwierven nog bendes huurlingen in onze contreien rond en om in hun levensonderhoud te voorzien onderhielden die strooptochten bij de plaatselijke boeren. Eén van die roversbenden werd geleid door Kolonel Clinchamps die het voetvolk van Lorreinen leidde en de boeren rond Mechelen bestal en brandschatte. Nadat voor de zoveelste keer een boer geklaagd had dat zijn vee gestolen of afgemaakt was, besloot Jan Kadodder in opstand te komen en hij kon een handvol boeren overtuigen om Clinchamps te bestrijden. De bewapening van zijn boerenmilitie bestond echter slechts uit pieken, ricken, houwelen en bijlen en bijgevolg waren zij niet opgewassen tegen de manschappen van Clinchamps. Aan de oevers van de Pasbeek (de huidige Vrouwvliet), in de buurt van de Liersesteenweg, werden ze onder musketvuur genomen en vielen de eerste gewonden. Jan's 'leger' koos het hazenpad en liet hun hoofdman in de steek.

Om het vege lijf te redden, vluchtte Jan, achtervolgd door de mannen van Clinchamps, naar de Nekkerspoel en om te ontsnappen aan zijn belagers, verschool Jan zich onder een mesthoop. Van dan af werd hij Jan 'Kadodder' genoemd en ontleende hij zijn naam aan alle inwoners van Sint-Katelijne-Waver. Het is een echte geuzennaam geworden omdat de naam nu ook staat voor iemand die tegen onrechtvaardigheid en uitbuiting opkomt. Jan Kadodder overleed in 1651.

Schilderij van Jan Kadodder
in het museum Hof van Busleyden

**Inschrijven door betaling van 48€ op de bankrekening van Hoembeka
BE73 7332 1720 5460 uiterlijk 15 augustus.**

Vertrek om 9.30 uur aan het dorps huis, terug rond 18.00 uur.

Inbegrepen:

**Middaglunch (verse dagsoep, koude schotel met frieten, 1 glas wijn of frisdrank,
1 koffie of thee).**

**Bezoek aan de Zimmertoren.
Drankje op het Zimmerplein.**

Fingerfood en een drankje in de Batteliek

De aardappelteelt in Hombeek

Misschien is de aardappel die wij kennen afkomstig van de wilde soort die sedert oude tijden reeds in Mexico en het zuiden van Noord-Amerika werd gegeten.

Als landbouwgewas begon de cultuur op de hoogvlakten van het Andesgebergte, in Peru en Bolivia, wellicht reeds voor het jaar 200. Van daaruit zou die zich verder hebben verspreid over Zuid-Amerika.

In het midden van de 16de eeuw werd de aardappel in Spanje ingevoerd en verspreidde zich verder in Europa via Ierland, Engeland en Oostenrijk. Ingeburgerd was hij zeker nog niet echt voor het einde van de 18de eeuw. Men kende de betekenis als voedselplant immers nog niet en dacht eerst nog dat de knollen ook giftig waren. Na de hongersnoodjaren 1740 en 1772 kwam er geleidelijk verandering in de eetgewoonten en deed de aardappel zijn intrede. Het duurde echter nog tot in de 19de eeuw eer de aardappel een belangrijk voedsel werd.

Door allerlei kruisingen en experimenten zocht men ijverig naar grotere opbrengsten, betere kwaliteit en hogere resistentie tegen allerlei ziekten zoals de phytophthora infestans, de gevreesde aardappelziekte.

Heel lang verliep het hele proces van planten tot oogsten handmatig. Na expo 58 kwam alles in een stroomversnelling. In de functie van Europees Commissaris was de Nederlander Sicco Mansolt (1908-1995), belast met landbouw. Hij werkte aan de modernisering van de Europese landbouw. Zijn grote plannen dat de overheid alle landbouwgrond zou opkopen en van alle boeren pachters maken stuitten op veel tegenstand zodat zijn droom begraven werd. In de jaren 60, de grote mijlpaal in de geschiedenis met enorme veranderingen, in de landbouw vooral vanaf de overschakeling van paard naar traktor, nam de mechanisatie een steeds hogere vlucht.

Hoe het kweken van aardappelen hier vroeger verliep vernemen we in het relaas van Johnny Soli:

"Om zeven uur vertrokken we naar het veld om aardappelen uit te steken met een riek met vijf tanden. Soms was het nog vroeger als het overdag al te warm zou worden of om aan het afgesproken

gewicht te komen voor de 'marchand'.

De eerste vroege aardappelen werden altijd in houten bakken van 25 kg opgeraapt en als het seizoen wat verder gevorderd was in juten zakken van 50 kg. Ook de late aardappelen werden steeds in zakken geleverd.

De bakken die we het 'leeggoed' noemden, waren eigendom van de handelaar en werden zorgvuldig geteld. De naam en veelal ook het adres met telefoonnummer, stond erin gebrand.

De bakken verschilden nogal in gewicht en moesten daarom eerst elk afgewogen worden. Die kleine 'doorslag' gaf soms aanleiding tot discussies.

Soms gebeurde het dat de boer zelf al vroeger op het land was en reeds een 'bed', vier 'roten' (rijen), had uitgestoken. Bij het oogsten met twee personen gebeurde dit met twee rijen elk. De aardappelen werden op een lange rij gelegd zodat ze konden opdrogen vooraleer opgeraapt te worden en even tegen elkaar getikt om van de aarde te ontdoen, niet te hard want anders ging het vel er af, wat nadelig zou zijn voor de bewaring en verkleuring.

De volwassenen raapten de dikke op en de kinderen de kleintjes, dikwijls met tegenzin. Die werden in juten zakken naar huis gebracht voor het afvetten van de varkens en de runderen. Voor de varkens werden de aardappelen gekookt en er werd veel van koren en gerst toegevoegd.

Wanneer de zon al te fel brandde werd er terug loof op de gerooide aardappelen gelegd om ze niet te laten verbranden, hier 'verblesteren' genoemd.

Rond negen uur kregen we twee boterhammen met een gekookt ei. Het zout werd meegegeven in een stuk dichtgevouwen 'gazettenpapier'. We dronken zwarte koffie uit een 'keespot', dit is een ronde kop zonder oor.

Tegen de middag als de bakken gevuld waren, keerden we naar de hoeve terug om te gaan eten en tegen 16 uur, 'schoftijd', moesten de patatten opgeraapt zijn in juten zakken die nog moesten uitgekapt worden in de 'patattenkelder', onder 'den tas'.

Voor de winterrantsoenen werd er een drietal weken gewacht om de mensen te 'bedienen'. Dat was nodig om de patatten te laten uitzweten en er zeker van te zijn dat er geen 'kwade' (=rotte) tussen zaten.

Het leveren van de rantsoenen was voor ons wel plezant. We mochten meerijden met de wagen en soms kregen we wat 'drinkgeld'. Ik herinner me nog dat dokter Engelen 600 kg 'indeed', krugersvariëteit, maar hij had dan ook een groot huishouden, plus de meid en haar man. Een kruger was vast van smaak en bloemde goed op. Als ze gekookt waren goot men ze af op 'den den' (=plaats) omdat het zout water het onkruid zou verdelen. Ook schudde men ze buiten op, in de wind, dan bloemden ze nog beter en was er binnen geen waterdamp. Het nadeel van kruger was dat de ogen dieper zaten dan bintjes en daardoor moest men dieper schillen of de ogen uitsteken. Het gewas was ook niet zo conform als de nu geteelde variëteiten. Wanneer het teerfeest van de fanfare was op 't Heike, leverde 'Dokes' altijd de krugers.

Als er al een spoor was uitgestoken en ook de 'veuddels', kon men met de aardappelmachine, getrokken door het paard, de rest uitrijden, nadat van die partij op voorhand het loof werd afgemaaid of afgetrokken werd.

Twee of driemaal per week kwam de handelaar de waar ophalen maar rekende per week af, zonder factuur of andere paperassen, gewoon op een papiertje. Boekhouding was er niet en alles werd forfaitair belast. In vele gevallen werden de inkomsten van de leveringen en de uitgaven van de meststoffen en plantgoed zelf bijgehouden.

Voor de late aardappelen begon de oogst reeds eind augustus tot eind september. Men begon zo vroeg omdat de kinderen dan nog konden meehelpen en om de aardappelplaag voor te zijn. Er bestonden nog haast geen producten tegen de ziekte.

Als de aardappelen gerooid waren reed men kruisgewijs met de breker of eg door het veld om de achtergebleven knollen te vinden. Als kind vervloekten we dit werk om met een blikken emmer door het mulle zand of 'klotten', met blote voeten of los in onze blokken, zonder kousen, omdat die anders onmiddellijk vuil zouden zijn en al te vlug verslijten. Soms traptten we die kleine aardappelen terug in de grond maar dat lukte zelden want ze bleven maar met de eg rijden tot de laatste gevonden waren en om het jaar daarop geen doorschieters te hebben.

Een aantal mooie kleine aarsdappelen werd bijgehouden voor plantgoed voor het volgend jaar, wat soms goed lukte en nog redelijk dikke opleverde en de soort iets vervoegde. Voor een derde jaar was dit niet aan te raden omdat die dan degenereerden. Ze brachten dan ongelijke voort, met barsten en grilliger vormen, die we 'totemannen' noemden.

Het is ook aan te raden om bij het uithouden van plantgoed van zware naar lichtere grond te gaan en zeker niet omgekeerd, zodus van broekgrond naar grond op de Brededries, Kouter, Schalam, Middenveld of Lindenveld, daar de grond er minder zwaar is.

Aan plantgoed werd er veel zorg besteed. Het was ook duur in aankoop. Dik plantgoed werd soms ook doorgesneden, wel rekening houdend met de ogen om genoeg scheuten te hebben. Het aangekochte plantgoed werd iets na

nieuwjaar of in februari nog 'afgekeesd' om ze dan met hun ogen naar boven in een plantbakje te zetten, liefst op een klare en vorstvrije plaats, soms tot in de slaapkamer toe (voor eerstelingen). De late soorten werden boven op de zolder in een dunne laag uitgekapt. Bij vorst werden ze afgedekt met zakken of kaf.

Een voorval op 't Heike.

Met 'halfvasten' was er een souper bij 'Virsvogel', café 'De Sportvriend' van de familie Soli-Meysmans. 's Nachts begon het te vriezen. De herberg zat nog vol volk bij zulke gelegenheid. Zij die buiten waren gaan wateren, kwamen binnen zeggen: 'Mannen, gaat naar huis om het plantgoed op de zolder af te dekken.' Bij hen die de raad in de wind sloegen, was het deels bevroren of 'overlopen', zoals men dat noemde, het gezegde indachtig: 'Stel niet uit tot morgen wat men heden kan verzorgen.'

De prijs van de plantaardappelen verschildte sterk van jaar tot jaar en kon hoog oplopen. Verschillende boeren konden dit niet betalen en betaalden af met de eerste leveringen aan de handelaar.

Ook met zaaigraan verliep dit met de maalder eveneens zo. Die werd soms pas in de zomer of herfst betaald bij de levering van het graan. Je zou ervan versteld staan bij welke boeren dit het geval was. De grootste 'stoeffers' waren dikwijls de grootste 'poeffers'. We kennen immers het gezegde: 'Geef de stoeffer een stuk brood, de klager heeft geen nood.'

Het planten.

In elk putje dat met de puttenkapper of met de schup werd gemaakt, werd een weinig guano of andere meststof gelegd en afgedekt met wat grond. Daarna werd de plantaardappel met de ogen naar boven gericht, lichtjes aangedrukt, nooit laten vallen om te beletten dat de tere scheutjes zouden breken.

Belang van de maan?

Aardappelen mocht men niet planten met opkomende (wassende) maan maar wel met 'oude' maan (afgaande). Dit is eveneens voor het witloof zo om opschieters tegen te gaan.

Alle vruchten die in de grond groeien of dikken moeten met oude maan gezaaid worden; de andere, die hun vruchten bovenaan dragen, met nieuwe maan.

Planten op zon- en feestdagen of in de goede week was uit den boze. Sommigen gingen zelfs nog verder: niet planten op vrijdag, overlijden van de Heer. Op dergelijke dagen werden er ook geen dieren verhandeld, zelfs geen prijs afgesproken. Ik heb ooit meegemaakt dat bij Louis Soli op 't Heike, een vaars te koop stond in het vakblad 'Den Boer'. Een hovenier, een jonge dertiger uit Sint-Katelijne-Waver, kwam op zondag met de fiets kijken. Hij mocht de koe zien, maar Louis weigerde de prijs te zeggen. De man was razend maar het kon niet baten. 's Maandags mocht hij pas terugkomen om zaken te doen!

Het was nodig om het plantgoed voor te bereiden door in het licht te zetten om sterke

scheuten te krijgen. In het donker zouden ze te teer en gefileerd uitgroeien.

Op grotere oppervlakten werden er met het paard voren gereden waarin het plantgoed werd gelegd, steeds met een voet afstand. Nadien werden de voren toegekapt met een hak of puttenkapper.

Later, toen de plantmachines op de markt kwamen, was het zwaarste werk er af. Om de machines te bedienen moest men rap zijn. Verschillende vrouwen zijn er een stuk van een vinger door kwijtgeraakt. De aardappelen moesten manueel in de bakjes gelegd worden die op een dikke ketting rondraiden.

Zodra er hier en daar al eentje kwam piepen werd met de eg met de tanden naar boven de grond geëffend maar vooral ook om het onkruid te treffen.

Voor de opkomst kon men ook wat kalkcyanamide (zwart) strooien, wat het onkruid verbrandde. Later moest men wel nog hakken om het onkruid de baas te kunnen.

Wanneer het gewas groot genoeg was, moest het aangeaard worden met de hak of puttenkapper of met het paard dat de aanaarder trok.

Daar er niet veel land per boer beschikbaar was, plantten vele werklustige boeren spruiten tussen de pas aangeaarde aardappelen, enkel bij vroege variëteiten. Het was wel precies werk om de aardappelen van tussen de groeiende spruiten te steken maar op die manier kon men het beschikbare land optimaal benutten. Dit moest men normaal aangeven bij de wintertelling maar dat werd dikwijls

'vergeten'. (Er was een mei- en een wintertelling voor de aangifte.)"

Diefstal.

Marie-Jeanne vertelt:

"Het was bijna altijd op dezelfde percelen dat we aardappelen kwijtraakten. In de Kapellebaan waren er eens vele 'kwaaië' (=rotte) aardappelen en de diksten waren het meest 'aangestoken'. Daarom hadden we die laten liggen. 's Anderendaags waren ze allemaal verdwenen. De dieven hadden ze 's nachts, in het donker, opgeraapt en hadden niet gezien dat het rotte waren.

In Grimbergen, waar ik vandaan kom, was het nog erger gesteld. Daar kwamen ze 's middags, als de mensen naar huis waren gaan eten, naar het veld. Met een kluts patatten op hun rug gingen ze huiswaarts. Het waren Borgeloenen. Daarom, op de middag of 's avonds na 19 uur moet je uit het veld weg zijn. Zij die er dan rondliepen deugden niet en werden vies bekeken, zoals dieven en stropers."

Theo Slachmuylders en Johnny Soli

HET KLOOSTER VAN LELIËNDAAL IN DEN BRUUL TE MECHELEN

Dankzij de prior van de norbertijnenabdij Sint-Michiël te Antwerpen, kreeg **priorin Maria Boonen van Leliëndaal**, de kans om in 1592 de refuge van genoemde abdij te kopen. Ze was gevestigd in de Bruul te Mechelen. Na de oprichting van een kloosterkapel en de omvorming van het gebouw tot klooster, namen de norbertinessen van Leliëndaal er hun intrek in 1602.

In 1627 verkochten de zusters de gronden met de refuge gelegen aan de Ganzendries aan het stadsmagistraat van Mechelen, die de gronden aankocht voor de Capucienen, die in Mechelen op zoek waren naar een ruimere vestigingsplaats.

De kerk van Leliëndaal met rechts het huis van de proost

Aquarel De Noter Kerk met rechts aanleunend het "Huis van de Proost"

Interieur Leliëndaalkerk, Bruul in 1770 met altaar aan de Bruulzijde

Onder impuls van proost G. Mutzaert en priorin E. Van Beke werd in de periode 1662-1672 de Leliëndaalkerk opgericht naar een ontwerp van Lucas Fayd'herbe. Na **de eerste steenlegging van de barokkerk in 1662** volgde een moeizame opbouw. Lucas was blijkbaar niet zo'n bekwaam architect. Er volgden verschillende planwijzigingen met een hele boel problemen als gevolg. De barokke voorgevel verzakte en helde zo zwaar naar voren dat hij na betwisting met het klooster terug moest afgebroken en vervangen worden. De plechtige **inwijding van de kerk** had eindelijk plaats **in 1674**. Ze werd toegewijd aan de H. Norbertus, stichter van de norbertijnerorde. De kerk is vandaag nog te bewonderen; het is de huidige jezuïetenkerk in de Bruul.

In 1687 startte men met de **bouw van de kloosterinkom en het "Huis van de Proost"** naar het ontwerp van **Jan Fayd'herbe**, zoon van Lucas.

In **1783** was het vrome liedje van de zusters van Leliëndaal uitgezongen. **Keizerkoster Jozef II** besliste de afschaffing van alle contemplatieve kloosterorden. De Mechelse procureur "de Stassart" liet op 21 april 1783 om 6 uur 's morgens de kloosterkerk sluiten en gaf **abdis Anna van Dun en haar 35 kloosterzusters** tot 30 april de tijd het klooster te verlaten.

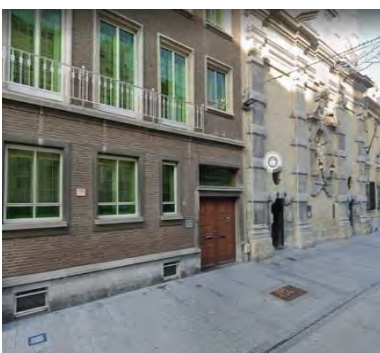
De **zusters Ursulinen**, wiens klooster wat verder in de Lange Schipstraat stond en paalde aan Leliëndaal, werden niet geconfisceerd omdat ze zich ten dienste stelden van de gemeenschap door de opvoeding van de "stads-kinderen". Ze kregen de beschikking over de kloostergebouwen van Leliëndaal. De zusters lieten er geen gras over groeien; ze kaptten een gat in de scheidingsmuur tussen de twee kloosters en op enkele weken tijd verhuisden ze hun inboedel naar Leliëndaal. De **plechtige ingebruikname** vond plaats op 27 augustus **1786**. Het was echter allemaal maar uitstel van executie want in **1798** leidde de **Franse Revolutie** toch tot de **openbare verkoop**. Alle christelijke symbolen op de voorgevel van de kloosterkerk werden verwijderd: het beeld van de H. Norbertus in de geveltop en de gebeeldhouwde monstrans in de gevelnis werden weggekapt. De kloostergebouwen werden in 1808 verkocht aan de "**Commissie der Burgerlijke Gasthuizen en Godshuizen**" van Mechelen, een voorloper van het huidige OCMW. De commissie nam ze in gebruik als **tehuis voor ouderlingen en wezen**. Dankzij deze aankoop werden de kerk en de aanpalende kloostergebouwen

Preekstoel uit het Antwerpse atelier van Michiel van de Vorst de Oude (1667-1737). Onderaan wordt de bekering van Norbertus, patroon van Leliëndaal uitgebeeld.

behoed voor afbraak. **De inboedel, het meubilair en de kunstwerken werden openbaar verkocht.** De kerkfabriek van de Sint-Romboutsparochie kocht enkele kunstobjecten van Leliëndaal in: de communiebank in witmarmer van Arthur Quellijn, de prachtig gesculpteerde eiken preekstoel, 2 marmeren medaillons bekroond met loofwerk en 3 basreliëfs: "Maria die het kindje Jezus aanbiedt aan Norbertus en 6 medegezellen", "Christus aan het kruis omringd met pelgrims" en "De stervende Norbertus te midden van religieuzen." Deze kunstwerken zijn nu

nog steeds te bewonderen in de St.-Romboutskathedraal te Mechelen. De basreliëfs werden later teruggeschonken aan de Leliëndaalkerk in de Bruul, waar ze ingewerkt werden in het hoogzaal.

Na de openbare verkoop diende de lege kerk van Leliëndaal als magazijn en een gedeelte werd ingericht als infirmerie voor **bejaarden en wezen die huisden in het proostenhuis**. Getuigen daarvan zijn de getraliede vensters van het toenmalige gebouw, nog te zien in het huidige Schaalstraatje. In **1834** werd op vraag van de Belgische bisschoppen, de **faculteit theologie** van de pas opgerichte **Katholieke Universiteit van Leuven** ondergebracht in het gebouw aan de linkerzijde van de kerk. De universiteit mocht voor haar erediensten beschikken over de kloosterkerk op voorwaarde dat ook de wezen en ouderlingen er de erediensten mochten bijwonen. Als in **1836** de universiteit terug verhuisde naar Leuven, werd het gebouw in gebruik genomen als **voorbereidende school van het Klein Seminarie**.

Een echte **ommezwaai kwam er in 1900 met de aankoop van de kloosterkerk en het gebouw links door de Jezuïeten**. Zij schonken de kerk van Leliëndaal haar oude pracht en praal terug.

Op het middenpaneel van de triptiek wordt Maria vereerd door drie 'jeugdheiligen' van de jezuïeten: Stanislas Kostka, Jan Berchmans en Aloysius Gonzaga. Op de zijluiken zien we links de orde stichter Ignatius van Loyola die de goedkeuring van de paus krijgt en rechts zijn vriend en tijdsgenoot Franciscus Xaverius

Zij restaureerden de voorgevel en vulden de lege nis in de geveltop met een levensgroot beeld van hun ordeheilige, Ignatius van Loyola (1909). Onder leiding van de Mechelse architect Philippe Van Boxmeer werd de kerk toegankelijk gemaakt vanuit de Bruul. De twee kleine deuren in de voorgevel werden voortaan in gebruik gesteld als kerkingangen en de kerkindeling werd volledig op zijn kop gezet: het koor met het hoofdaltaar verhuisde naar de andere kant van de kerk en het oksaal met de drie 17de- eeuwse basreliëfs kreeg zijn nieuwe plek aan de Bruulzijde. De Jezuïeten zorgden ook voor de herinrichting van het kerkinterieur met prachtige biechtstoelen en nieuwe schilderijen voor het hoofdaltaar naar de traditie van hun orde.

In de nacht van 10 op 11 mei 1940 werd 't Klooster van Leliëndaal in den "Bruel", getroffen door een **bombardement** met brandbommen door Duitse vliegtuigen. De kerk en het poortgebouw bleven gespaard maar het proosthuis van Leliëndaal, waarin de administratie van de Commissie van Openbare Onderstand zetelde, brandde volledig uit. Het zal tot in 1963 duren, vooraleer men kon starten met de heropbouw onder leiding van architect A. Minner. De namen van de milde sponsors voor de herstellingswerken werden gegraveerd op cartouches onder de bovenramen van het vernieuwde gebouw.

GRAVURE D. COSTER VAN HET KLOOSTER VAN LELIËNDAAL ROND 1726

Het klooster strekte zich uit tussen “den Bruel” (onderaan), het Schaalstraatje (rechts) en de Lange Schipstraat (boven). Linksboven zien we het Oude Klooster van de Ursulinen in de Lange Schipstraat.

Deze gravure uit de in 1726 gepubliceerde tweede editie van Antonius Sanderus "Chorographia sacra Brabantiae" geeft een beeld van de toenmalige priorij van Leliëndaal. Met behulp van het grondplan van het klooster Leliëndaal getekend door de zusters Ursulinen (periode 1786 -1798), proberen we een reconstructie te maken van de inplanting van de voornaamste kloostergebouwen.

Aan de bruulzijde stonden de een-beukige kloosterkerk met barokgevel die uitloopt op een fraaie halsvormige geveltop met onderaan in de voorgevel een nis met de beeldhouwde monstrans met de Heilige Hostie en bovenaan een levensgroot beeld van

St.- Norbertus (1) en het huis van de proost (2) met daarin rechts van de kloosteringang de spreekkamer (3) en aanleunend tegen de kerk "het sacristijn" (4) met daarachter de "Plaets van 't Capittel" (5). Aan de linkerzijde van "den Pandhof" (6) bevonden zich kamers en aan de rechterzijde "den refter der nonnen" (7). Tussen de Pandhof en de tweede binnenplaats situeerde zich "de groote keuken" (8) en de "bewaerplaetsen van de keuken" (9). Het kloosterterrein strekte zich uit tot aan de Lange Schipstraat, waar het Oude Klooster van de Ursulinen (10) is te zien. Daar vinden we de achterpoort van het klooster terug (11) met links en rechts enkele dienstgebouwen: de brouwerij (12), het washuis (13), het

hoveniershuis (14) en de gotische kapel (15) van de priorij. Het is een laatgotisch gebouwtje in sobere bak- en zandsteenstijl dat al deel uitmaakte van de refuge als de zusters die in 1592 kochten. Aan de voorzijde van de kapel zien we een zuil in blauwe hardsteen met uitgewerkte sokkel en zeskantig kapiteel, die de dakconstructie ondersteunt. De openingen links en rechts van deze zuil werden later dichtgemetseld. In de zijtrapgevel aan linkerzijde is nog goed te zien dat deze grotendeels ingenomen werd door een hoge spitsboogvenster. Wat de kapel bijzonder maakt, is het houten tongewelf met ribben, dat is ingewerkt in de gordingenkap van het dak. Op de achterwand van de kapel bevindt zich een dunne bepleistering met restanten van een laatgotische schildering, waarvan voornamelijk de letters nog leesbaar zijn. De oude schildering op de rechter zijgevel werd in de 19de eeuw grotendeels overschilderd.

Beschrijving en foto van de oude kapel : Jan Smets in Mechelen Blogt.

GRONDPLAN VAN HET GEWESENE CLOOSTER VAN LELIËNDAEL

Zusters Ursulinen: periode 1786 -1798

HOE ZIET HET ER NU UIT ?

BRUUL

Jezuïetenkerk Onze-Lieve-Vrouw van Leliëndaal (halsgeveltop afgebroken in 1909) en Restaurant Margriet

O.-L.-V.-van-Leliëndaal (voorgevel kerk)

Ordeheilige van de Jezuïeten Ignatius van Loyola (voorgevel kerk)

*Achterpoort naar de Kloostertuin , nu: “ Sint-Mettetuin” met gevel klooster Leliëndael , nu: gevel OCMW-
Sociaal Huis*

ZICHTEN VANUIT DE KLOOSTERTUIN (HUIDIGE STADSPARK SINTE-METTETUIN ?)

Inkom naar het Bruulpleintje met de Beiaardschool (links) en brasserie "De Margriet" (rechts)

Zicht tweede binnenplaats

Zicht op de kloosterkerk vanuit de kloostertuin , nu "Sinte-Mettetuin"

Kloostertuin van Leliëndael → Tuin OCMW-Sociaal Huis → Stadspark Sinte-Mettetuin

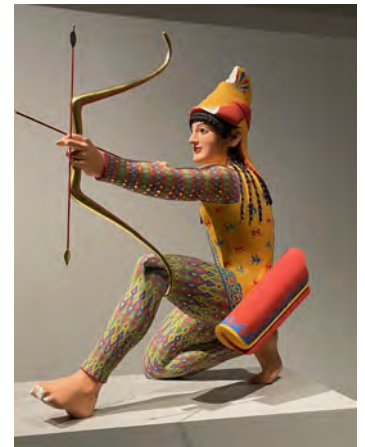
Kloostergebouwen gezien vanuit de kloostertuin richting Schipstraat Nu: OCMW-Sociaal Huis

De oudheid in kleur

We kennen de witmarmeren beelden uit de klassieke oudheid. Maar wist je dat de oude Grieken en Romeinen ze kleurrijk beschilderden? En dat van kop tot teen.

Hoe werden witmarmeren beeldhouwwerken in de klassieke oudheid beschilderd? De Duitse archeologen prof. dr. Vinzenz Brinkmann en dr. Ulrike Koch-Brinkmann doen er al jarenlang onderzoek naar. Samen maakten ze tientallen reconstructies, op ware grootte en trouw aan de technieken van toen. De kleurrijke beelden van keizers, goden en mythologische figuren reizen de wereld rond. Honderdduizenden mensen raakten er al door in de ban. Tot eind augustus zijn ze nog te bewonderen in het Gallo-romeins museum in Tongeren.

25 april: bezoek aan het Gallo-romeins Museum in Tongeren en proeven van Belgische wijn

Dauwtrappen in Beigem op 1 mei

Op 1 mei organiseerde Hoembeka een boeiende ochtendwandeling, gevolgd door het klassieke 'spek met eieren'. Dit jaar verkenden we het dorpje Beigem dat, sedert de fusie, behoort tot de gemeente Grimbergen.

De naam Beigem zou afkomstig zijn van een Frank die zich hier vestigde. 'Gem' komt van 'haim', wat 'heem' of 'woonplaats' betekent.

De Coppendries, één van de drie oude woonkernen, ligt op dezelfde route als de Hultendries in Hombeek.

Een andere woonkern ontwikkelde zich rondom een Frankisch hof rond 375.

Het park ten Doorn herinnert nog aan een roemrijk verleden. Het prachtig nieuw kasteel van baron Domis de Semerpont, gebouwd in 1893 was maar een kort leven beschoren. In 1914 werd het door de Duitsers afgebrand. Dat lot onderging ook de windmolen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kreeg Beigem het zwaar te verduren. De hele Coppendries, 32 huizen in totaal, werd platgebrand als vergelding omdat een paar Duitsers werden beschoten door twee Belgische soldaten. Ook de kerk ontsnapte niet aan de brand.

Net als op andere plaatsen wordt ook hier fel gebouwd. Toch heeft het dorp, even buiten de kern, haar landelijk karakter nog grotendeels kunnen bewaren.

28 mei tot 4 juni: Reis naar Spaans Baskenland en de Rioja wijnstreek

De hangende brug van Portugalete en het wijndomein van Marques de Riscal met de sterrenlunch in het 5 sterrenhotel

Bodega Ysios

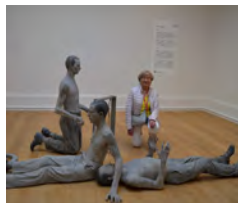
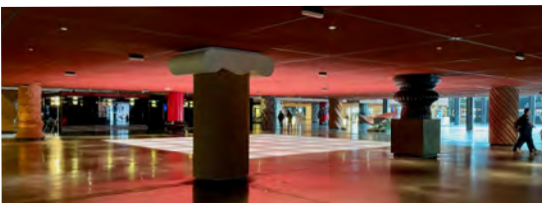
Het oude stadhuis van Bilbao

Bilbao

Mercado de Ribera

Catedral de Santiago de Bilbao

Cultureel centrum Bilbao

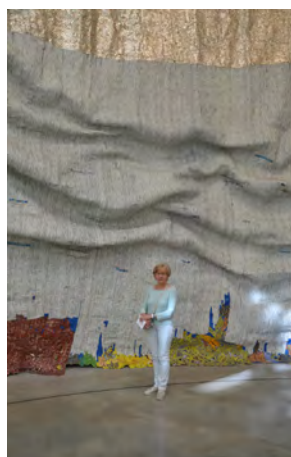
Voetgangersbrug ontworpen door Galatrava

Herdenking van het bombardement op Guernica gedurende de Spaanse burgeroorlog

Het Guggenheim museum

Retouradres:

R. Schelkens
Bankstraat 158
2811 Hombeek

Driemaandelijks tijdschrift P209706

Afgiftekantoor 1980 ZEMST

San Sebastian

Onze volgende activiteiten:

- **Donderdag 29 augustus: Fietstocht** in de groene gordel tussen Mechelen en Lier.
- **Donderdag 17 oktober: Lezing door Hilde Goedgezelschap:** Beethoven en zijn tijd
- **Zaterdag 16 november: Jaarfeest** in het Krekelhof te Gooik
- **Vrijdag 22 november: Lezing door Danny Moerenhout:** hoe veilig met computer en smartphone werken, en hacking en phishing vermijden.

Jaarfeest Hoembeka zaterdag 16 november

Heerlijk, culinair en stijlvol genieten in het **KREKELHOF** in Gooik, dat was het sleutelwoord van ons ledenfeest van vorig jaar !

Gezien de grote tevredenheid en de vraag van onze leden richten wij opnieuw onze neuzen en smaakpapillen naar het Pajottenland waar in de landelijke en rustgevende omgeving het Krekelhof verscholen ligt. (H)eerlijke en pure gerechten staan centraal in de gerenomeerde keuken van Chef Yves Dehandschutter. Zijn keukenteam zal ons verwennen met een gevarieerd viergangen-menu met aangepaste wijnen. Dit wordt weer feesten in stijl !

Graag nodigen wij jullie uit op ons jaarfeest met als thema “ Jaartallen om niet te vergeten”.

Om het festijn voor iedereen aangenaam en ontspannend te laten verlopen is er ook dit jaar een “Hoembekabus” voorzien.

Meer info en inschrijven op bladzijde 3

Meer info
www.hoembeka.be
hoembeka@gmail.com

SCAN ME

**De Heemkundekring
Hoembeka
dankt zijn
sponsors en ereleden
voor hun steun.**

LUC VISHANDEL - TRAITEUR
VISHANDEL TRAITEUR LUC
LEOPOLDSTRAAT 6
1980 ZEMST
TEL. & FAX 015 614 144

Apotheek Asselman

Hombekerkouter 39
2811 Hombeek
Ma-Vr 8.45-19u
Za 8.45-13u

**HOEVE
TEN BOSSCHE**
hoeveproducten vers van de boe
Definitief gesloten vanaf 1 september
Bedankt aan alle klanten
www.hoevetenbossche.be

V.A.C. & Partners Real Estate Advisors

Nadia Jelassi
Erkend vastgoedmakelaar Biv 503329
Zaakvoerder
Houtestraat 62 B-2811 Mechelen
+32 (0)475 478 477 info@vac-online.be
www.vac-online.be
bereikbaar van maandag t.e.m. zaterdag van 8u tot 22u

Waar u ook voor gaat,
wij gaan met u mee.

KBC Bank & Verzekering
Grote Markt 27
2800 Mechelen
015/298200
mechelen.centrum@kbc.be

Bank & Verzekering Wij gaan met u mee

VERS GRENSHOEEVLEES
'ABERDEEN ANGUS'

www.grenshoeve.be

ARGENTA
Hombeek / Leest / Kapelle-op-den-Bos
De Jongh - Gits BV

Hombeek@argenta.be • 015/41.09.90

COIFFURE NICOLE

Gemeentestraat 29
Hombeek

de greef IIII
centrale verwarming

Gijsbeekstraat 64
2811 Hombeek
015 411557

info.cvdegreef@skynet.be

Proxy Leest

Ook open op
zondagvoormiddag

 Crelan

KANTOOR WILLIAM CORNETTE BVBA
VERZEKERINGEN - BANKZAKEN
BANKSTRAAT 7
2811 MECHELEN-HOMBEK
TEL: 015/414819 - FAX: 015/424092
william.cornette@portima.be

Mark Deckers
pâtisserie

Fr. Reynierstraat 44
2811 Hombeek
tel.: 015/41.25.76

MENU JAARFEEST

Sprankelend aperitief met warme en koude hapjes

ooo

Sint-Jacobsvrucht “gemarineerd”
Daikon, citrus en parelcouscous

ooo

Witloofsoepje met julienne van kalfsvlees

ooo

Hertenkalf “Grand Veneur”

ooo

Desssertenbuffet
Koffie / thee

ooo

Witte wijn /rode wijn / water plat en bruis

PRAKTISCH

Aanvang van het diner 12.30 uur

Vertrek in Hombeek 11.00 uur

parking KWB Hombekerkouter

of

rechtstreeks naar het Krekelhof

Drie Egyptenbaan 11 1755 Gooik

Er is rondom ruime parking voorzien

Vermeld bij inschrijving of je mee wil met de bus (max. 50 pl.)

Vermeld ook of er rekening moet gehouden worden met intoleranties of allergiën
Terug in Hombeek rond 18.30 uur

INSCHRIJVEN

**Door overschrijving van 105,00 € per
persoon voor 1 november 2024
op bankrekening van Hoembeka
BE73 7332 1720 5460**

Onze volgende activiteiten:

- **Donderdag 17 oktober: Lezing door Hilde Goedgezelschap:** Beethoven en zijn tijd
- **Zondag 3 november: Sinte-Mette Dierenzegening aan het dorpshuis**
- **Zaterdag 16 november: Jaarfeest** in het Krekelhof te Gooik
(inschrijven voor 1 november)
- **Vrijdag 22 november: Lezing door Danny Moerenhout:**
hoe veilig met computer en smartphone werken, en hacking en phishing vermijden.
- **Vrijdag 31 januari 2025: Algemene Vergadering**
- **Vrijdag 21 maart 2025: Bezoek Wintertuin Urselinen O.L.V. Waver**
- **Donderdag 1 mei 2025: Dauwtrappen**
- **22 tot 29 mei 2025: Hoembekareis Duitse Hanzesteden**
- **Eind Augustus 2025: Fietstocht**

Zondag 3 november: Sinte Metteviering en dierenzegening

Wij herdenken in de gebedsviering om 11 uur de Hoembeka-leden die in 2024 overleden zijn.

Wij nodigen alle leden uit op deze viering in het dorps huis en verwelkomen alle aanwezigen daarna met een opwarmertje.

Na de gebedsviering volgt de dierenzegening aan het dorps huis.

Een mooi mens verliezen maakt verdrietig en doet pijn. Met veel eerbied herinnert Hoembeka zich de fijne momenten uit het leven van:

Frans Lambrechts, echtgenoot van Hilda Polfliet, 28-02-1936 / 20-10-2023

José Op de Beeck, weduwe van Marcel Van den Zegel, 17-06-1932 / 09-12-2023

Lena Verbergt, echtgenote van Rene Schelkens, 27-09-1940 / 10-01-2024

Willy Van de Vreken, echtgenoot van Denise Van Asch, 08-10-1940 / 10-02-2024

Wilfried Hellemans, echtgenoot van Reinilde Snackaert, 18-10-1941 / 13-04-2024

Wim De Rooster, echtgenoot van Anny Heremans, 15-04-1928 / 26-08-2024

Kamiel Keuleers, 11-08-2024 / 25-08-2024, echtgenote van Rachelle Depaepe

Twee ons zeer toegewijde leden ontvielen ons de laatste maanden

Wilfried HELLEMANS (1941 – april 2024)

Gedreven door zijn grote interesse voor de plaatselijke geschiedenis van zijn geboortedorp Leest maar ook van Hombeek, waar hij woonde, was Wilfried trouw en actief lid van bij het begin. Hij schreef de geschiedenis van de parochie Leest maar liet zich ook niet onbetuigd als Hoembeka beroep op hem deed. Trouw was hij present met Reinilde op onze bijeenkomsten, voordrachten, feesten en reizen. Bij hem kon men steeds terecht. Zeer vaak hebben we beroep mogen doen op zijn taalvaardigheid. Hij corrigeerde de teksten van onze publicaties. Een grote luisterbereidheid karakteriseerde hem, vriendelijk zachtmoedig en vooral hulpvaardig. Zijn reisverslagen waren literaire pareltjes met oog voor het detail en waarbij een filosofisch wenk je vaak tot diep nadenken dreef. De geschiedenis en heemkunde lagen hem nauw aan het hart. We zullen hem missen.

Wim DE ROOSTER (1928 – augustus 2024)

Wim was een rasechte Hombekenaar. Daar was hij fier op en vaak deed hij met veel omhaal het verhaal uit de doeken van de hoeve van de prior van Leliëndaal, algemeen bekend als "Den Bels" waarvan zijn moeder afkomstig was. Daar woonde hij eerst. Later woonde hij in de Bankstraat bij zijn ouders, in de herberg "In de witte Kaproen". Na zijn huwelijk met Anny bleef hij er wonen en verbouwde het huis. De jeugdjaren waren moeilijk door de oorlog maar zijn engagement voor zijn geboortedorp was groot. Hij was muzikant in de harmonie Sint Martinus maar ook trouw en gedreven lid van Hoembeka. Zijn verhalen werden opgenomen in 't Ridderke. Hij was een begaafd hobbyschilder en meermaals werden zijn creaties door Hoembeka tentoongesteld. Wim bereikte de gezegende leeftijd van 96 jaar maar bleef actief ondanks de vele jaren.

Oost 1- 2 HET HUIS VAN DEN BAKKER VAN EETVELDE Later nieuwe HERBERG van LIKEURIST Victor VAN EETVELDE

De Zenne liep tot 1898 door het dorpscentrum.

Er blijkt een watermolen aan verbonden geweest te zijn. Een herberg met de naam "HET MOLEKEN" verwijst hiernaar.

Op de plaats van de molen woonde begin 1800 het echtpaar Van Doorselaer – Moons. In 1817 kwam het echtpaar Pieter VAN EETVELDE (Gijzegem 1780-1853), gehuwd met Elisabeth VAN DEN BRANDE (Humbeek 1788 - 1868) van Antwerpen. Hij was bakker. Tot dan toe was geen beroepsbakker in de gemeente bekend. De vrouw had een winkel. Bovendien hielden ze nog een beperkt boerenbedrijf. Hun nakomelingen zijn te Hombeek bekend gebleven met de toenaam "**de familie van den bekker**".

Pittige anekdote;

Hij was achterneef van Edmond (Stanislas M.L.) Van Eetvelde (° Mol 21.4.1852, † Brussel 8.12.1925), door Leopold II veradeld als Baron Van Eetvelde (1897), Staatssecretaris en Secretaris generaal (1894) van de nieuwe Congostaat. Hij had de leiding over de Wereldtentoonstelling te Tervuren.

Hun zoon Karel Antoon VAN EETVELDE (1822-1899), gehuwd met Maria Anna DE PRINS (Kapelle o/d Bos 1827-1898) betrok het huis in 1882. Zijn vrouw hield een winkel maar geen bakkerij meer. Ze hadden acht kinderen onder wie:

Hun zoon Victor (Willebroek 1861), gehuwd met Anna BEULLENS (Zemst 1856).

Hun dochter Maria Josephina (Willebroek 1865), gehuwd met Karel DE GROEF, beenhouwer in Volvoorde, kocht het huis. Haar broer Victor bewoonde het.

HET NIEUWE HUIS

In 1900 was de Zenne die daar liep gedempt. In 1906 verkocht de gemeente deze Zennebedding. Deels daarop bouwden Josefien en Victor Van Eetvelde een nieuwe tweewoonst. Victor Van Eetvelde moet al likeuren en wijnen verkocht hebben in de oude woning. Zijn nieuwe woning werd een bekende herberg met de naam "**In de Bloemkool**". Op het plein ertegenover werd de bloemkoolmarkt gehouden, destijds een aantrekkingspool voor handelaren uit heel het land.

Victor was algemeen bekend als **“Den boer van Bekkers”**.
Het echtpaar had twee dochters; Hélène en Philomeen.

Het huis gebouwd door Victor en Josefien Van Eetvelde.
Victor, alias “Den Boer van Bekkers” was likeurist en verkocht ook wijnen en limonades.

Na de verstrengde wet op verkoop van sterke drank in de herbergen, werd de zijgang naast het huis bebouwd met een pseudo-winkeltje voor sterke dranken en likeuren.

In 1904 huwde dochter Hélène met Alfons DIELENS

De herberg is voor de oorlog nog verkocht aan Alfons VAN HOOFF, "**de nieuwen baas**". Hij zette de handel verder en verkocht ook limonades onder eigen naam.

Thans is het handelshuis onbewoond en eigendom van de bakkerij Davy.

In de burgerwoning ging hun schoonzoon wonen, Pieter Alfons DIELENS (Nijlen 1882) beambte, en Helene VAN EETVELDE en hun dochter Maria (1906).

Dit huis werd nadien verkocht aan Gustaaf VAN BENEDEN-DE KEMPENEER die er jaren woonde tot haar dood. Haar kinderen verkochten het huis verder aan Maria BEECKMANS.

De huidige toestand.

HERBERG MET SMIDSE VAN DE FAMILIE PHILIPS IN HOMBEEK

DE SMEDERSFAMILIE PHILIPS DOET ZIJN INTREDE IN HOMBEEK

De Hombeekse familie Philips vond haar oorsprong bij de smedersfamilie **Peter Antoon PHILIPS - Catherina Boon**. Ze runden herberg met smidse De Ploeg gelegen op Pasbrug te Mechelen. Hun zoon **Jan Baptist Philips gehuwd met Aldegonde Frans** kocht in 1823 een huis op de Hombekerkouter te Hombeek. Hij brak het af in 1830 en bouwde er de **herberg met smidse : "Het Nieuwe Huis"**. In 1875 breidde hij zijn herberg uit met een balzaal op het verdiep.

Herberg Het Nieuwe Huis met balzaal van Jan Baptist Philips
Café Flupses in de volksmond

Situatie na de verkoop en verbouwing tot 6 woonheden in 2019

Jan en Aldegonde kregen 8 kinderen. **Zoon Edmond Phlips(1840)** werkte in de smederij DE KEMPENEER. In 1869 ging Edmond in het dorp wonen en nam de smederij met herberg over. Hij was toen 29 jaar. Hij huwde met Joanna Maria Van Slagmolen (1841). Edmond vervaardigde rond 1860 een bijzondere sierkast met 49 verschillende hoefijzers. Het pronkstuk was een ode aan de smederij. Het familie-erfstuk kreeg later een vaste stek in Café De Sportvriend". Smid Edmond zorgde voor 9 kinderen. Twee van hen hebben de smederij in

Oude huisjes in het Broekstraatje ter hoogte van Phlips begin vorige eeuw

Hombeek verder gezet. Karel Phlips(1875) x Victoire VAN BOXEM, alias "Den Dikke Smed", werd smid op den Dries en **Paul Phlips (1879) x Victoire De Croes zette de smederij verder in het dorp.** Zij kochten daar het oude smidshuis links in het Broekstraatje. Toen dat afbrandde bouwde Paul op de plaats de nieuwe herberg met smidse die er nu nog staat. De fraaie gezandstraalde taferelen

Niklaas - en Kerstfeest voor de kinderen van de leden van de Wielerclub De Hombeekse Sportvrienden. Met de kermis werd daar duchtig gedanst op draaiorgelmuziek.

die de vensters van de voorgevel van de herberg nu nog steeds sieren, verwijzen duidelijk naar de functie als smidse die sedert 1785 de voornaamste bedrijvigheid uitmaakte van de familie Phlips. In 1908 werd achteraan een zaal bijgebouwd die met de Hombeekse zomerkermis op Sint-Jan feestelijk geopend werd onder de naam : "De Nieuwe Zaal ". Ze werd gebruikt voor toneelvoorstellingen, teerfeesten, zoals St.-

Links achter De Nieuwe Zaal (1908)

Kerstfeest van de Oud-Strijdersbond NSB in 1938 in de zaal Philips

Foto Ward De Kempeneer

Wielerclub De Hombeekse Sportvriend verzorgde in de veertiger jaren ook een Sint-Niklaasfeest voor de jongste kinderen van de leden in de zaal Philips (1940). Ik kreeg toen een Xylofoon, kleurpotloden Caran d'Ache en wat lekkernij en fruit.

Herkende personen:

1.Fien Cosemans 2.Julia Philips 3.Delfien Verhasselt 4.Julia Philips 5.Gisele Mahieu 6.Frans Mahieu 7.Raymond Denteneer 8.Gust Reyniers 9.Jan Van Beneden 10.Maria Brusselmans 11. Leineke 12.Wis Schaerlaeken 13.Ward De Kempeneer 14.Paul Van de Camp 15.Hélène Van Rompay 16.Greta Van Rompay 17.Willy Van Asch 18. Firmain Verlinden 19. Paul Philips 20.Clothilde Van Boxem

Foto en tekst Ward De Kempeneer

In 1930 nam zoon **Karel Philips (alias Carlo van den Haas)** op 18-jarige leeftijd de zaak van zijn vader over. De herberg kreeg de naam " De Sportvriend ". Carlo was namelijk gebeten door het sportvirus. Vele jaren lang was hij de bezieler van de Wielerclub De Hombeekse Sportvrienden, in de volksmond de Veloclub, die hij mede stichtte in 1930. Hij was de organisator van een enorm aantal wiel- en crosswedstrijden. Heel wat wielrenners en veldrijders met naam lieten zich bij de Hombeekse club inschrijven.

Na zijn overwinning in het Belgisch kampioenschap 1954 wordt clublid Frans Feremans gehuldigd voor Café De Sportvriend

Het trompetterskorps van de Sportvrienden bij het 35-jarig bestaan in 1965.
 Boven links naar rechts: Carlo Philips, Maurice Willems, Louis Teughels, Paul Teughels, Roger Dubin, Alfons Willems, René Croon, Louis Pepermans, Louis De Jaeck, Edmond Philips, Maurice Verhasselt en Jan Leen
 Onder links naar rechts: Marcel Hendrickx, Louis Nuytiens, Jef Janssens, Louis Lauwers, Edmond Philips

Ontvangst bestuur van de Hombeekse Sportvrienden op het Mechels stadhuis bij het 50-jarig bestaan in 1980. Van links naar rechts: Alfons Verlinden, Jan Potums, Willems, Frans Mahieu, Mauritz Chtistiaens, Carlo Philips

Karel Philips was een graaggeziene dorpsfiguur en bracht het tot eerste schepen van Hombeek. Hij huwde met Virginie Absillis (Virske van den Haas). Vele jaren leidde hij de smidse samen met zijn broer Edmond (alias Monne van den Haas). Het bedrijf spitste zich onder zijn kundige leiding toekomstgericht toe op metaalbewerking en metaalconstructie. In de negentiger jaren had het bloeiende bedrijf zo'n jaarlijkse omzet van 100 miljoen Belgische frank. In 1992 werd het familiebedrijf een naamloze vennootschap met de naam Philips N.V.

In 1970 ging hoefsmid Monne, broer van Carlo op pensioen. Het was gedaan met het beslaan van paarden. Met winterkermis 1970 werd de laatste keer een opendeurdag met demonstratie gehouden. Elke bezoeker kreeg toen een hoefijzer ten geschenke. Er werden er meer dan 500 uitgedeeld. De Hombeekse boeren moesten voortaan naar Mechelen om hun paarden te laten beslaan.

Karel Philips overleed op 26 mei 1992 op 88-jarige leeftijd. Hij liet vijf kinderen na:

Victoire Philips gehuwd met Louis Pepermans

Julia Philips gehuwd met Maurits Verschooten

Paul Philips gehuwd met Simonne Van San

Elise Philips gehuwd met Jozef Wijnants

En Edmond Philips gehuwd met Christiane Ceuppens

Enkele prestigieuze realisaties van Philips N.V.

In 1994 kreeg zaakvoerder Edmond van de luchthaven van Zaventem de opdracht om 15 kilometer betonnen kokers van 2 meter doormeter onder de startbanen te voorzien van een metalen draagsysteem voor kabels en goten. Edmond fabriceerde daarvoor een ingenieus opspansysteem met stalen spanringen waaraan dragers bevestigd waren.

Voor de lichtpunten langsheen de start - en landingsbanen moest een speciaal ontwerp gemaakt worden. De leidingen moesten bestand zijn tegen het gewicht van een vliegtuig dat eventueel de landingsbaan zou missen. Daarvoor heeft de firma Philips betonnen bakken gefabriceerd voorzien van stalen deksels die het gewicht van een vliegtuig konden trotseren. Honderden bakken werden door de firma geleverd en ingegraven met alleen het deksel boven het maaiveld. In deze betonbakken werden de leidingen voor de elektronica voor de lichtpunten veilig geplaatst.

Ook een opdracht voor het ontwerp en plaatsing van designbanken voor de inkomhal van de luchthaven werd met succes uitgevoerd. Op de foto het fraaie ontwerp van de zitbanken Philips N.V. met stalen zit - en rugleuning en houtafwerking.

Productie en plaatsing van een kiosk op het Bethlehemplein in Brussel

De metalen structuren waaraan de wanden van de Craeybecxtunnel in Antwerpen en de Leopold II-tunnel in Brussel hangen, komen uit Hombeek. De werktenten van Belgacom, de lichtpilonen van Electrabel, de afspanningen en goals van Racing Mechelen en KV Mechelen en zelfs de tribune van Racing Mechelen zijn door de Hombeekse firma vervaardigd.

Zelfs voor de restauratie van kunstwerken werd de firma aangesproken. Zo werden voor de restauratie van het 150 jaar oude smeedwerk van het Fontenasplein te Brussel lantaarnpalen gegoten en gesmeed ijzerwerk geplaatst. Ook de omheining van de St.-Fredeganduskerk in Deurne en de St.-Quintenskerk in Leuven vinden we terug op het palmares van Philips N.V.

De meest merkwaardige bestelling die de firma ooit heeft binnengekregen, was een draagstoel voor een kameel voor een reiziger in Australië.

Om de noodzakelijke productieuitbreiding te kunnen realiseren moest het metaalbedrijf de Mechelseweg in Hombeek verlaten in 2001. Er werd een industrieterrein gehuurd aan de Mollestraat te Mechelen, dat deel uitmaakte van de site van de vroegere munitiefabriek Metallurgia, in de volksmond het Bommenkot.

Edmond was niet alleen een bekwaam zaakvoerder maar net zoals zijn vader ook een weldoener voor de sport. Hij was bestuurslid van de Koninklijke Wielerclub De Hombeekse Sportvrienden en voorzitter en sponsor van de Mechelse voetbalclub Racing Mechelen. Op de wedstrijden verscheen hij stevast met zijn groenwitte vikinghoed op tribune.

Edmond overleed schielijk op 18 mei 2009 te Duffel. De menigte van vrienden en supporters, die present tekende voor het afscheid van "de Monne" kon makkelijk de Sint-Romboutskathedraal vullen, maar er werd gekozen voor de intimiteit van de Sint-Martinuskerk in zijn eigen Hombeek, haast symbolisch voor de bescheidenheid die Edmond tot allemansvriend en "Koning Supporter" maakte. Zoon Kristof die sinds oktober 2000 betrokken was bij Philips N.V. runde de zaak tot huurtijd van het industrieterrein site Bommenkot verlopen was en de firma werd geïntegreerd in Metaalwerken De Cock N.V. in Sint-Katelijne-Waver. Kristof is uitgestapt voor de verhuis van Metaalwerken Philips N.V.

RARITEITEN IN CAFÉ DE SPORTVRIEND

Aan de muur hing de Omgekeerde Wandklok. De nummers waren in gespiegelde positie geplaatst en de wijzers draaiden in tegenovergestelde richting.

Menig cafébezoeker die een paar pintjes gedronken had, moest zijn hersens overuren laten draaien om het juiste uur te kunnen aflezen.

De Omgekeerde Klok was vaak het perfecte excuus voor het te laat thuis komen van het cafébezoek.

Op den toog stond de zageman gemaakt van smeedijzer met geklinknagelde verbindingen. Het was een Vlaams volksgebruik dat in het café aangewend werd om aan te geven dat het ook voor de laatste klant of zageman, tijd was om naar huis te gaan of zijn verhaal af te ronden (zageman betekent ook iemand die tot vervelens toe doorpraat). Zolang de balanstuimelaar bleef wiebelen, kon het biertje nog opgedronken worden of het verhaal nog worden verteld. Hield het wiebelen op, dan was het hoog tijd om op te houden met het gezaag.

Tijdens de Duitse bezetting in Wereldoorlog II was de Duitse kommandantuur gevestigd in het gebouw links van Café De Sportvriend. Bij aangekondigde luchtaanvallen van de geallieerden draaide het werkvolk van Philips NV de sirene om de Hombeekse bevolking te waarschuwen.

DE GROOTSE HOMBEEKSE VLAAMSE KERMIS VAN HOMBEEK 1946

Tekst en foto's Firmin Verlinden

De inrichters ervan waren de "Hombeekse Wieler- en supportersclub De Hombeekse Sportvrienden". Wekenlang werd er getimmerd, gelast, gesneden in het constructiewerkhuis van de clubsecretaris Carlo Philips op de Mechelsesteenweg in het dorp, om dit groots gebeuren in orde te krijgen, zoals o.m. constructies voor speciale kramen, een kindermolen, een circusomheining enz. Het was een groots evenement met een circustent met acrobaten en clowns, talrijke met geverfde doeken versierde kramen, twee reusachtige biertenten, een roomijs- en patisseriesalon, een speciale attractie "de vrouw uit het bed", toneelopvoeringen van "Sneeuwwitje en de zeven dwergen", potten van de plank, een schietkraam,

Het toneelstuk "Sneeuwwitje en de zeven Dwergen" gespeeld in een met ijzeren platen afgebakend circuit op de feestweide. De platen werden sierlijk afgedekt met gekleurde doeken. Het decor werd geschilderd door een kunstenaar schilder die woonde in Café Rome aan de kerk, gekend als Frans van Rome.

(Van links naar rechts):

Bovenste rij : 1. De regisseur ? 2. Alfons Meert 3. ? 4. Karel Philips (Carlo)

Tweede rij : 1. Henri Nuytiens (dwerg) 2. Louis Pepermans (boswachter) 3. Lisa Philips (heks)
4. Jeanne Torfs 5. Ward De Kempeneer (prins) 6. Petterke ? (dwerg) 7. Victoir Philips
(Sneeuwwitje)

Derde rij : 1. Paul Van Camp (dwerg) 2. Lucien Van Geel (dwerg)

Onderste rij : 1. Paul Philips (dwerg) 2. Beeckmans (dwerg) 3. Firmin Verlinden (dwerg)

muziekoptochten en - uitvoeringen, duivenprijskampen, een "raket naar de maan", een "kop van Jut", een kegelbaan, een reuzetombola met als hoofdprijs een slaapkamer, ... Deze festiviteiten brachten toen gans Hombeek en omstreken op de been. De winst van het feestgebeuren bedroeg niet minder dan 100.000 fr. en dit in het jaar 1946. Als grote reclame stunt werd Alfons Verlinden, de vader van Firmin Verlinden (bestuurslid van Heemkundekring Hoembeka) en diens toenmalige neef/buurman Jozef Saint, bestuursleden van de inrichtende club en ervaringrijk in het uitbeelden van allerlei carnavalsfiguren, gevraagd om een reus en reuzin te maken als grote publiciteitsstunt

voor de feesten. De gevraagde ontwerpers gingen akkoord en wekenlang werd er op het Stationsplein aan beide exemplaren gewerkt, genaaid, geveerd, gepast, herbouwd om ze klaar te krijgen tegen de twee feestzondagen van 28 juli en 5 augustus 1946 en best zelfs al wat vroeger om tijdens de zomerkermis in Hombeekdorp, toen de zondag na 24 juni (Sint-Jan) te kunnen paraderen door de

Alfons en Firmain Verlinden en Maria Van Hoof

dorpsstraten als publiciteitsstunt voor de aankomende grote feesten. De kleding van het reuzenpaar bestond uit jutedoeken, die in de Belgische driekleur waren geveerd. De tengere reus droeg een hoed en een strikje. De knopen van zijn vest waren groen bekleedde blinkdozen. De corpulente reuzin droeg een dameshoed, een handtas en had een grote boa om. Namen hadden deze Hombeekse reuzen niet. Het was gewoon "de reus" en "de reuzin". Ze werden ook niet ingeschreven in de burgerlijke stand van Hombeek, zoals dat gebruikelijk was bij de geboorte van een reus, een reuzin of hun kinderen. Zoals afgesproken paradeerden ze tijdens de zomerkermis in de dorpsstraten van Hombeek. Bij de opening van de feesten werd ook een grote stoet gevormd met de twee Hombeekse reuzen op kop, voorafgegaan door een pseudo-champetter. De reuzen staken met "kop en schouder" boven de openingsstoet uit en werden opgesteld als honneurs-waarnemers aan de inkom van het feestterrein, dat gelegen was op de weide van bakker Emiel De Kempeneer (thans de voetbal- en rugbyvelden tussen de Hombekerkouter en de Zenne). De toegang tot de feestweide was via het marktplein in het dorp en bedroeg 10 frank per persoon.

De bierwagen van biersteker De Bond met de toneelspelertjes van “Sneeuwwitje en de zeven Dwergen”, met op de voorgrond Carlo Phlips links en biersteker Phille De Greef rechts, tijdens de reclamestoet op de Zemstseweg.

Anekdote : Mon Phlips en projectontwikkelaar Ignace De Paepe

Edmond Phlips vertelt:

In 2001 ben ik huurder geworden van magazijnen in de Mollestraat op de site van de vroegere munitiefabriek Metallurgia (Bommenkot) in de Mollestraat te Mechelen. Ik herinner het me nog alsof het gisteren was. Bijna een half miljoen euro had ik gependend om alles op te ruimen want dat was daar één vuile smeerboel. Welgeteld 38 containers vuiligheid haalde ik hier buiten uit de magazijnen. En ... nu biedt de eigenaar Fairfield ineens alles te koop aan: de gebouwen voor 3,75 miljoen euro. De sanering van het terrein zou nog eens 7,5 miljoen euro kosten. Dat geld had ik natuurlijk niet. De Gentse projectontwikkelaar Ignace De Paepe kon wel een berg centen op tafel leggen, maar hoeveel precies is me niet bekend.

Op een dag landde hij hier met een helikopter met in zijn zog een hele vloot sjieke limousines. "Dat is hier van mij", zei hij "ik heb hier op termijn een kantorendorp gepland voor 2000 man".

Dat vergeet ik nooit meer !

Edmond die zo slim geweest was om alles nauwkeurig op papier te laten zetten, repliceerde kordaat: "Ik heb hier nog wel een huurcontract tot september 2009 en daarna kan dat nog eens met acht jaar en negen maanden worden verlengd. Dat is belangrijk voor de toekomst van mijn zoon Kristof, die de zaak mee runt." Het kantorendorp van De Paepe werd op de lange baan geschoven. Edmond kreeg de toelating om over de site te blijven beschikken tot einde huurcontract.

**Tekst: Herberg met smidse van de familie Phlips in Hombeek
Herman Van lint**

**Geraadpleegde bronnen:
Archief De Schacht
Kristof Phlips
Firmain Verlinden
Ward De kempeneer
Jef Van den Heuvel**

Retouradres:

R. Schelkens
Bankstraat 158
2811 Hombeek

Driemaandelijks tijdschrift P209706

Afgiftekantoor 1980 ZEMST

Ludwig Van Beethoven en zijn tijd Lezing door Hilde Goedgezelschap

Ludwig Van Beethoven wordt beschouwd als een van de grootste componisten aller tijden.

Tijdens deze lezing brengt Hilde Goedgezelschap het verhaal van zijn kunstenaarscarrière rijkelijk gestoffeerd met bekende en minder bekende muziekfragmenten en gekaderd in de tijd waarin hij leefde: een kantelmoment in onze Europese geschiedenis.

Wij beleven zijn jeugd te Bonn en zijn verhuis naar de muziekstad Wenen waar hij één van de meest beroemde inwoners wordt van de stad.

Wij maken kennis met Beethoven als componist maar leren hem ook kennen als mens. Wie was hij en hoe dacht hij?

Beethovens leven spreekt tot ieders verbeelding met al zijn verlangens, zijn relaties en conflicten, zijn verhouding met de "onsterfelijke" geliefde, het drama van zijn doofheid. We maken een boeiende ontdekkingstocht doorheen het leven en oeuvre van één van de belangrijkste persoonlijkheden uit onze Europese cultuurgeschiedenis.

Donderdag 17 oktober in het dorpshuis om 20 uur

De gevaren van het internet Lezing door Danny Moerenhout

Het internet biedt ons ongelooflijke mogelijkheden om ons te amuseren, aankopen te doen en online te bankieren. Maar het lokt ook heel wat oplichters. Wil je weten hoe phishing werkt? Hoe fraudeurs je geld proberen te stelen, maar vooral hoe je jezelf daartegen kan beschermen? Kom dan luisteren naar Danny Moerenhout, de anti-fraude expert van de podcast "De fraudeur, de hacker en jij".

**Vrijdag 22 november
in het dorpshuis om 20 uur**